Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 28 июль 1974 йил, якшанба • № 177 (15.957) | Баҳоси 2 тийин.

Икки марта Қизил Байроқ ордени билан тақдирланган Болтиқ флоти Ватанимизнинг сув чегаралари даҳлсизлигини ҳимоя қилишда намуна кўрсатмоқда. Ҳарбий денгизчилар ўзларининг жанговар тайёргарликларини янада ошириш учун интилиб, социалистик мусобақани тобора авж олдирмоқдалар. Суратда: СССР Ҳарбий-Денгиз Флоти аълочиси старшина Николай Соловьев. У ҳозирги замон ҳарбий кемаларини ғоятда маҳорат билан бошқармоқда.

О. Пороховников фотоси. (ТАСС фотохроникаси).

БУГУН — СССР ҲАРБИЙ ДЕНГИЗ ФЛОТИ КУНИ

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йил

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИ ЗАФАРЛАРИ КЎПАЯВЕРСИН

ОДИМЛАР ШАҲДАМ БЎЛСИН

Тўққизинчи беш йиллигимиз белгиловчи йилининг ўтган ойлари ишчилар синфининг яратувчилик меҳнати соҳасида воқеаларга бой бўлди. Қатор корхоналарда янги хил маҳсулот ишлаб чиқариш ўзлаштирилди, сифат кўрсаткичларини яхшилаш соҳасида дадил қадамлар қўйилди, янги-янги ташаббуслар юзага келди ва уларнинг издошлари кўпайиб бормоқда. Олинган мажбуриятларни адо этиш учун янги резервлар ишга солинди. Техникани тараққий эттиришга қаратилган бир қанча ишлар қилинди. Пешқадамлар рекорд натижаларга эришдилар. Ана шуларнинг ҳаммаси белгиловчи йилнинг етти ойи муваффақиятли якунланаётганлигининг ифодаси. Партия XXIV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми қарорларини амалга ошириш учун мусобақалашаётган республикамиз ишчи коллективлари саноат маҳсулоти реализация қилиш етти ойлик планини муддатидан илгари бажардилар. Олти ойда пландан ташқари 200 миллион сўмликдан кўпроқ қўшимча маҳсулот ишлаб чиқаришга эришдилар.

Шу кунларда Бекобод ва Олмалиқ металлурглари, Зарафшон олтинтопарлари, Тошкент машинасозлари, Чирчиқ химиклари, Фарғона водийсининг нефтчилари, Бухоро газчилари юксак суръат билан ишлаб, юбилей йили социалистик мажбуриятини ортиғи билан бажариш учун курашда мардонавор меҳнат қилмоқдалар. Илғор коллективлар ҳар сменада планга қўшимча маҳсулот тайёрлаш, машина-ускуналар қувватидан самарали фойдаланиш, хом ашё ва материалларни тежашга ҳаракат қилиб, ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга, маҳсулот таннархини арзонлаштиришга қаратилган тадбирларни дадил амалга ошираётирлар. Фарғона тўқимачилик комбинати, Тошкентдаги Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Миконд» заводи, Бекобод металлургия заводи, Хива гиламчилик фабрикаси каби кўплаб корхоналар социалистик мусобақанинг олдинги сафларида бормоқдалар. Республика Пахта тозалаш саноати министрлиги корхоналари ярим йилда пландан ташқари 89 миллион сўмликдан кўпроқ, Енгил саноат министрлигига қарашли корхоналар салкам 21 миллион сўмлик ва Озиқ-овқат саноати министрлиги 20,8 миллион сўмлик маҳсулот тайёрлашга эришдилар.

Пешқадам корхоналар коллективлари КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаатига жавобан, резервларни ишга солиш, ускуналар қувватидан самарали фойдаланиш, иш вақтининг ҳар дақиқасини қадрлаш ҳаракатида ибратли натижаларга эришаётирлар. Натижада кўмир, табиий газ, нефть қазиб олиш, электр энергия ҳосил қилиш, трактор прицеплари, сеялкалар, пахта териш машиналари, цемент, минерал ўғит, пахта толаси ишлаб чиқариш кўпайиб, озиқ-овқат маҳсулотлари ва маиший-маданий буюмлар ишлаб чиқариш суръатлари тобора тезлашмоқда.

Шу билан бирга, ўз имкониятларидан фойдаланмаётган, ишни пухта уюштирмаётган, машина-ускуналарнинг умрини бекорга ўтказаётган корхоналар ҳам йўқ эмас. Масалан, Олтиариқ нефтни қайта ишлаш заводида маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 3,4 процент камайиб кетган. Тошкент рўзғор холодильниклари заводида эса кейинги олти ойда пландагига қараганда 1200 дона холодильник кам реализация қилинди. Корхона бир меъёрда ишламаётир. Бундай корхоналарнинг раҳбарлари, партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари аҳволни ўзгартириш, заводнинг одимлари шаҳдам бўлишини таъминлаш тадбирларини кўришлари керак.

«Бизда шундай ҳоллар ҳам учраб турадики, баъзи кишилар мажбуриятлар қабул қилинган вақтда шовқин-сурон кўтарадилар, аммо мажбуриятларнинг бажарилиш якунлари тўпланган чоқда, айниқса бу якунлар жуда ҳам кўнгилдагидек бўлмаганда индамай тураверадилар, — дея таъкидлаганди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев СССРнинг 50 йиллиги ҳақидаги докладида. — Оқибат натижада ғолиб чиққанларни ҳамма билади-ю, орқада қолаётганлар гўё йўқдек туюлади. Бунинг натижасида мусобақанинг моҳияти унутиб юборилади... Ишни шундай ташкил этмоқ кераккки, юксак меҳнат унумдорлиги учун, ишлаб чиқаришда яхши кўрсаткичларга эришмоқ учун, маҳсулотнинг юқори сифати учун кураш умумхалқ иши бўлиб қолсин». Дарҳақиқат, баъзи корхоналарда мусобақа номигагина ташкил қилинган, бундай жойларда мусобақанинг таъсирчанлиги учун кураш олиб борилмайди. Ваҳолонки, социалистик мусобақа омманинг жонли ижоди бўлиб, илғорларни актив қўллаб-қувватлаш ва рағбатлантиришнигина эмас, балки орқада қолган ёки етарли даражада ҳалол меҳнат қилмаётган кишиларни ҳам аниқ билиб олишни талаб этади. Бу ишни ҳамманинг кўз олдида ошкора бажариш керак. Токи, кишилар бутун куч-ғайратларини сарф қилиб ишлаётганларнигина эмас, балки хўжакўрсинга, қўл учи билан ишлаётганларни ҳам билиб олсинлар.

Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари корхона коллективлари фаолияти билан чуқур шуғулланиб, янги резервларни ишга солиш, олинган мажбуриятларнинг ортиғи билан бажарилишини мунтазам таҳлил қилиб боришлари ва бу ишда корхона маъмуриятига яқиндан ёрдам кўрсатишлари керак. Ишчи коллективларининг эҳтиёжларини тўла ҳисобга олиш, корхона кўрсаткичларининг қандай бажарилаётганлигини чуқур ўрганиб, таҳлил қилиб бориш зарур. Бу гап айниқса ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланмаётган корхоналарга тегишли. Самарқанд суперфосфат заводи корхона ишлаб чиқариш қувватининг атиги 84 процентидан, Фарғона пойафзал фабрикаси 87 процентидан, Бухоро ип газлама комбинати 55,2 процентидан фойдаланаётганлигига нима дейиш мумкин? Ғанимат фурсатлардан фойдаланиб, ишда бурилиш ясаш, имконият ва резервларни ишга солиш, барча корхоналарнинг план ҳамда мажбуриятларини мунтазам равишда бажариб боришларига эришиш керак.

Белгиловчи йил ярмидан ошган экан, бу ишчи коллективлари олдига яна ҳам суръатни тезлаштириш, мажбуриятларнинг барча кўрсаткичлар бўйича бажарилишини таъминлайдиган тадбирларни дадиллик билан амалга ошириш масъулиятини юклайди. Токи Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг юбилейи ишчи коллективларининг меҳнатда юксак натижалари билан нишонлансин.

Ворошилов районидаги «Социализм» совхозининг Нарзилла Суюнов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси аъзолари ҳар гектар ердан 100 центнердан маккажўхори дони етиштириш мажбуриятини олишган. Ҳозир 40 гектар майдондаги маккажўхори кўкка бўй чўзиб барқ уриб ўсяпти. Суратда: Н. Суюнов маккажўхоризорда.

И. Чернов фотоси.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

Тўққизинчи чақириқ СССР Олий Советининг биринчи сессиясида тузилган СССР Министрлар Советининг 27 июлда мажлиси ўтказилди.

Мажлисда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш планининг 1974 йил биринчи ярмида бажарилиш якунлари муҳокама қилинди.

КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил декабрь Пленуми қарорларини бажариш юзасидан партия, совет, касаба союз ва хўжалик органлари кўрган тадбирлар натижасида ҳамда тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили планини муддатидан аввал бажариш учун бошланган социалистик мусобақа кенг авж олдирилганлиги натижасида мамлакат экономикасини ривожлантиришда ҳамда совет халқининг фаровонлигини оширишда янги муваффақиятларга эришилди.

Ярим йиллик план саноат ишлаб чиқаришининг умумий ҳажми ҳамда саноат маҳсулотининг кўпчилик турларини етказиб бериш, транспорт ҳамма турларининг юк обороти, чорвачилик маҳсулотларини харид қилиш бўйича, саноатда ва темирйўл транспортида меҳнат унумдорлигини ошириш, фойда олиш бўйича ва бошқа бир қанча муҳим кўрсаткичлар бўйича ошириб бажарилди. Яқинда бу ҳақда СССР Марказий статистика бошқармаси маълумот берган эди. Корхоналарнинг коллективлари саноат маҳсулотини қўшимча равишда ишлаб чиқариш юзасидан 1974 йил учун олган социалистик мажбуриятлар муваффақиятли бажарилмоқда.

Қишлоқ хўжалиги соҳасида партия ва хўжалик ташкилотларининг катта иши натижасида бу йил қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил олиш ҳамда колхоз-совхоз ишлаб чиқаришининг ишлаб чиқарувчи кучларини янада юксалтириш соҳасидаги тадбирлар комплекси амалга оширилди.

Ўтган ярим йил мобайнида давлат капитал маблағлари ва уй-жой кооперацияси маблағлари ҳисобига жами саҳни 27,7 миллион квадрат метр бўлган уй-жой бинолари фойдаланиш учун топширилди.

Шу билан бирга, 1974 йил биринчи ярмида халқ хўжалиги планини бажаришда камчиликларга йўл қўйилганлиги СССР Министрлар Советининг мажлисида кўрсатиб ўтилди. Айрим министрликлар ва иттифоқдош республикалар халқ хўжалигига маҳсулотнинг бир қанча муҳим турларини етказиб бериш планини тўлиқ бажармади. СССР министрликлари, идоралари ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари чиқарилаётган маҳсулот сифатини ошириш ҳамда унинг пишиқлиги ва чидамлигини таъминлаш масалалари билан ҳамон етарли равишда шуғулланмаётирлар.

СССР Министрлар Совети мажлисда айтилган ҳамда тақдим этилган материалларда баён қилинган танқидий мулоҳазалар ва таклифларни кўриб чиқиш, мавжуд камчиликларни тугатишнинг конкрет тадбирларини ишлаб чиқиб, амалга ошириш ҳамда 1974 йилги халқ хўжалиги планининг тўла ва ошириб бажарилишини таъминлаш вазифасини СССР министрлари, идораларининг бошлиқлари ва иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари зиммасига юклади. Шу билан бирга, КПСС Марказий Комитетининг йўл-йўриқларига мувофиқ ишлаб чиқариш қувватларини ва асосий фондларни ишга тушириш планининг бажарилишига, қувватларнинг резервларидан янада тўлиқроқ фойдаланишга, бу йилги ўрим-йиғим ишларини муваффақиятли ўтказишга, донни сақлашни таъминлашга, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилишга, уруғлик ғамлаб олишга, чорвачилик учун ем-хашак тайёрлашга, шунингдек 1974/75 йил кузқиш фаслида ишлаш учун ёқилғи запасларини ғамлаб олишга, аҳоли кўплаб талаб қилаётган халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни ҳар томонлама кўпайтиришга, шу молларнинг сифатини яхшилаш ва турларини кўпайтиришга, халқ хўжалигида техника тараққиётини жадаллаштиришга ва чиқарилаётган маҳсулот сифатини ҳар томонлама оширишга алоҳида эътибор берилиши лозим.

СССР Министрлар Совети қабул қилган қарорда тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йили, 1974 йил халқ хўжалиги планини амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа бир қанча йўл-йўриқлар берилди, шунингдек 1975 йил ва умуман беш йиллик топшириқларининг КПСС XXIV съезди Директиваларига мувофиқ бажарилишини таъминлаш юзасидан вазифалар қўйилди.

Мажлисда СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ А. Н. Косигин нутқ сўзлади.

БИР МИЛЛИОН ТОННА МАККАЖЎХОРИ ДОНИ УЧУН

ДОН ВА ОЗУҚА

Калинин районининг маккажўхорикорлари 1000 гектар майдонда дон етиштириш ва 1150 гектар майдонда силос бостириш учун маккажўхори ўстирмоқдалар. Гектаридан 80 центнердан ҳосил олинади ва кўплаб уруғлик дон тайёрланади. Бу борада 27 та комсомол-ёшлар бригадаси қизғин иш олиб боряпти. Ильич номли, Собир Раҳимов номли, Охунбобоев номли, Куйбишев номли колхозларда маккажўхоридан айниқса юқори ҳосил етиштирилмоқда. «Бўзсув» совхозининг Алишер Ғафоров бошлиқ бўлими маккажўхорикорлари бу соҳада карвонбошилик қилмоқдалар. Қуйида унинг мақоласини эътиборингизга ҳавола этамиз.

Маккажўхори дони тайёрлашни кескин кўпайтириш учун йил бошидан буён қизғин иш олиб бормоқдамиз. Бу масала район партия комитети ва район комсомол комитетининг бюро мажлисларида мунтазам муҳокама этилиб, ютуқларни мустаҳкамлаш, камчиликларни тугатишга қаратилган тадбирлар белгиланмоқда. Бу йил районимиз бўйича ҳар гектар ердан 80 центнердан маккажўхори дони етиштириш мажбуриятини олганмиз, бўлимимизда ҳам шундай қарорга келинган. Сўзимиз — сўз.

Бўлимимизда сабзавотчилик тезкорлик билан ривожлантириляпти. Айни кезда маккажўхори етиштиришни кўпайтириш ҳам диққат марказида бўлмоқда. Бу йил 40 гектар майдонда уруғлик маккажўхори ўстирмоқдамиз, гектаридан сўзсиз 80 центнердан уруғлик дон оламиз.

Бундай дейишимизга асос бор. Баҳорда ҳар гектар ерга 40 килограмм ўрнига 16 килограмм сараланган уруғ экдик. Натижада ягана ўтказишга ҳожат қолмади. Ҳар уяда бир-икки тупдан кўчат бор. Бултур гектарида 60 минг туп кўчат қолдирган эдик, кутилганча дон ололмадик, ўсимлик қалинлик қилиб қолди. Бу йил ҳар гектар ерда 50 минг туп ниҳол ўстирмоқдамиз.

Масаланинг яна бир нозик томонини эътиборга олдик. Ўтган йилги 60х40 схемаси ўрнига бу йил 70х45 схемасини қўлладик. Натижада ўсимлик эркин ўсяпти, ҳаво, иссиқлик, қуёш нуридан яхши фойдаланяпти.

Ўсимликни ҳар қачонгидан барвақт озиқлантиришга киришдик. Шу кунга қадар йиллик минерал ўғит нормасини бериб бўлдик, ҳар гектар ер ҳисобига 500 килограмм азот, 400 килограмм фосфор солдик. Лекин органик ўғитлар билан озиқлантиришни қизғин давом эттирмоқдамиз.

Бу йил сув танқислиги юз берди. Лекин маккажўхорини сувдан қолдирганимиз йўқ, айниқса уруғлик участкаларидаги экинни қондириб суғоришга эътибор бермоқдамиз. Султон Орипов, Тешабой Калимбетов каби сувчиларимиз оз сув билан катта майдонлардаги экинларни қондириб суғормоқдалар. Қатор ораларига сув билан «шарбат» оқизилмоқда.

Куни кеча мутахассислар ва тажрибакор деҳқонларимиз билан маккажўхори пайкалларини кўздан кечириб чиқдик. Ҳар туп ўсимликда икки-учта, айримларида тўрттагача сўта бор, сўталарнинг салмоғи оғир, дони бўлиқ. Ҳар гектар майдонда, юқорида айтиб ўтилганидек, 50 минг туп ниҳол бор. Ҳар тупидаги сўталардан 200 граммдан дон олинганда ҳам 10 тонна сараланган уруғлик маккажўхори дони жамғарамиз. Ваҳолонки ҳар дона сўтадан 250-300 граммдан дон олиш кўзда тутилмоқда. Дони олинган маккажўхорининг пояси майдаланиб, сут-товар фермасига етказиб берилади.

Мутахассислар ва тажрибакор деҳқонларимиз билан маслаҳатлашиб, 1 августдан бошлаб силосга мўлжалланган маккажўхорига «Херсонец» комбайнини солишга қарор қилдик. 40 гектар майдонда силосбоп маккажўхори ўстирилмоқда. Бу йил камида 3.200 тонна силос бостирамиз. 12 августдан бошлаб эса маккажўхори сўтасини йиғиштириб олиб, дон тайёрлашга киришамиз. Бу ишларнинг ҳаммасини комбайнчимиз Жаҳонгир Давлатов бошқаради, бошқа комбайнчилар унга кўмаклашади.

Маккажўхориси йиғиштириб олинган майдонлар дарҳол шудгорланиб, минерал ва органик ўғитлар қоришмаси билан ўғитланиб такрор экинлар экилади. Шу мақсадда уруғлиқ дон тайёрлаб қўйганмиз. Бу йил такрор экилган маккажўхори майдонининг ҳар гектаридан 400-450 центнер сўтали кўкпоя олишни кўзда тутмоқдамиз.

Юбилей йилида республикамиз бўйича бир миллион тонна маккажўхори дони тайёрланиши керак. Бу умумхалқ ишига ўзимизнинг муносиб ҳиссамизни қўшамиз.

А. ҒАФФОРОВ,
Калинин районидаги «Бўзсув» совхозининг бўлим бошқарувчиси.

МУДДАТИДАН ИЛГАРИ

Фарғона области саноатининг меҳнаткашлари юбилей йили топшириқларини муддатидан илгари бажариш учун мусобақага қўшилиб, маҳсулотни реализация қилиш ҳажми ва буюмларнинг энг муҳим турларини ишлаб чиқариш юзасидан етти ойлик планни муддатидан илгари бажардилар. Тўқимачилик комбинати, ёғ комбинати, Фарғона тегирмон комбинати, Марғилон ёғочсозлик заводи коллективлари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини муваффақиятли амалга оширмоқдалар.

* * *

Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат саноати министрлигига қарашли саноат корхоналари ва ихтисослаштирилган совхозларнинг коллективлари маҳсулотни реализация қилиш ва асосий буюмларнинг кўпчилигини ишлаб чиқариш юзасидан тўртинчи, белгиловчи йилнинг етти ойлик планини бажардилар. Реализация қилинаётган маҳсулотнинг ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 7,1 процент ортади.

Давлатга сабзавот, қовун-тарвуз ва картошка топшириш муваффақиятли давом этмоқда. Мамлакатнинг саноат районларига етти минг тоннадан ортиқ қовун-тарвуз ва 3206 тонна сабзавот юборилди. Тошкент аҳолисига 908 тонна қовун-тарвуз етказиб берилди.

(ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ИТТИФОҚ СОВЕТИ ВА МИЛЛАТЛАР СОВЕТИНИНГ ДОИМИЙ КОМИССИЯЛАРИДА

25-26 июль кунлари тўққизинчи чақириқ СССР Олий Совети палаталари доимий комиссияларининг дастлабки мажлислари бўлиб ўтди. Бу мажлисларда ташкилий масалалар ва доимий комиссияларнинг иш планлари кўриб чиқилди.

Иттифоқ Советининг ташқи ишлар комиссияси депутат К. Ф. Катушевни раис ўринбосари қилиб, Миллатлар Советининг ташқи ишлар комиссияси эса депутат М. В. Зимянинни раис ўринбосари қилиб сайлади.

Иттифоқ Совети Қонун лойиҳаларини тайёрловчи комиссия раисининг ўринбосари қилиб депутат Н. Т. Козлов, Миллатлар Совети Қонун лойиҳаларини тайёрловчи комиссия раисининг ўринбосари қилиб депутат П. П. Козерь сайланди. Депутатлар М. М. Мусахонов билан В. И. Прохоров комиссияларнинг секретарлари этиб сайландилар.

План-бюджет комиссияси, ёшлар ишлари бўйича комиссия ва палаталарнинг тармоқ комиссиялари ўз мажлисларини ўтказдилар. Депутатлардан В. Г. Ломоносов билан Н. И. Рижков Иттифоқ Совети План-бюджет доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан В. С. Папутин билан Б. А. Журавлев Иттифоқ Совети Ёшлар ишлари бўйича доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан П. Д. Бородин билан В. Д. Постников Иттифоқ Совети Саноат доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан С. Мукашев билан О. В. Сонч Иттифоқ Совети Транспорт ва алоқа доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; Иттифоқ Совети депутатларидан Г. П. Павлов билан Л. П. Липатов Иттифоқ Совети Қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан В. П. Никонов билан З. А. Давидова Иттифоқ Совети Қишлоқ хўжалиги доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан В. С. Куцевол билан М. С. Иванникова Иттифоқ Совети Халқ истеъмоли моллари доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан В. А. Ливенцов билан Л. С. Багатирева Иттифоқ Совети Соғлиқни сақлаш ва социал таъминот доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан Р. В. Хохлов билан Е. А. Шчекутева Иттифоқ Совети Халқ маорифи, фан ва маданият доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан В. Н. Игнатов билан Л. П. Волкова Иттифоқ Совети Савдо, маиший хизмат кўрсатиш ва коммунал хўжалик доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан М. С. Асимов билан Е. С. Ричин Иттифоқ Совети Табиатни қўриқлаш доимий комиссия раисининг ўринбосари ва секретари қилиб сайландилар.

Депутатлардан Ф. Л. Кохонов билан Н. Ф. Татарчук Миллатлар Совети План-бюджет доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан З. И. Гусейнова билан Ф. С. Санакоев Миллатлар Совети Ёшлар ишлари бўйича доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан А. Г. Керимов билан Ф. Д. Касьяненко Миллатлар Совети Саноат доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан Ф. П. Бурмистров билан К. Ю. Мацкявичюс Миллатлар Совети Транспорт ва алоқа доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан А. П. Ботвин билан Э. Ф. Лунев Миллатлар Совети Қурилиш ва бинокорлик материаллари саноати доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан Л. Я. Флорентьев билан Б. Аннаниёзов Миллатлар Совети Қишлоқ хўжалиги доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан Н. Ф. Аксенов билан Э. Я. Аушкап Миллатлар Совети Халқ истеъмоли моллари доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан Л. П. Ликова билан З. А. Чикунова Миллатлар Совети Соғлиқни сақлаш ва социал таъминот доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан Л. Н. Ленцман билан А. Т. Гончар Миллатлар Совети Халқ маорифи, фан ва маданият доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан Э. К. Беман билан В. И. Крупнова Миллатлар Совети Савдо, маиший хизмат кўрсатиш ва коммунал хўжалик доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб; депутатлардан Е. К. Федоров билан С. И. Ибраимов Миллатлар Совети Табиатни қўриқлаш доимий комиссияси раисининг ўринбосари ва секретари қилиб сайландилар.

(ТАСС).

БУГУН — СССР ҲАРБИЙ-ДЕНГИЗ ФЛОТИ КУНИ

ВАТАН ҚАЛҚОНИ

Адмирал В. АЛЕКСЕЕВ,
Ҳарбий-Денгиз Флоти бош штаби бошлиғининг биринчи ўринбосари, Совет Иттифоқи Қаҳрамони

28 июлда совет халқи ва унинг Қуролли Кучлари жангчилари СССР Ҳарбий-Денгиз Флоти кунининг байрам қиладилар. СССР Ҳарбий-Денгиз Флоти куни бу йил КПСС Марказий Комитетининг партияга, совет халқига Мурожаати муносабати билан, КПСС XXIV съезди қарорларини бажаришда беш йилликнинг тўртинчи йилини янги муваффақиятлар билан якунлаш учун кенг авж олдириб юборилган [illegible] нишонланмоқда. Флотнинг шахсий состави партиянинг [illegible] жанговар программа сифатида қабул қилди.

Бизнинг флотимиз [illegible]

КПСС Марказий Комитети, унинг Сиёсий бюроси, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг ер юзида мустаҳкам тинчликни таъминлаш, халқаро кескинликни юмшатиш учун собитқадамлик билан олиб бораётган самарали фаолияти халқаро муносабатларда туб бурилиш ясади. Лекин, Леонид Ильич Москва шаҳар Бауман округи сайловчилари ҳузурида сўзлаган нутқида таъкидлаб ўтганидек, қуролланиш пойгасини, афсуски, тўхтатишга эришиб бўлмади. Бундай шароитда партия Марказий Комитети, давлатимизнинг раҳбар органлари социалистик Ватаннинг мудофаа қудратини мустаҳкамлашга доимий эътибор бериб келмоқдалар. Совет Ҳарбий-Денгиз Флоти партия ва халқ хоҳиш-иродасини бажара бориб, фахрли вахтада хушёр турибди.

Флотнинг вужудга келиши, ривожланиши ва фаолияти тарихи Ватанимиз тарихи билан чамбарчас боғлангандир. Рус флоти шонли анъаналарининг ворислари бўлмиш совет денгизчилари шавкатли Қуролли Кучларимиз тарихида кўпгина қаҳрамонона саҳифалар яратдилар. Жонажон Коммунистик партия томонидан кўрсатилаётган доимий ғамхўрлик, совет халқининг фидокорона меҳнати туфайли Совет Иттифоқи иқтисодий ва ҳарбий қудратни мустаҳкамлай бориб, қудратли Ҳарбий-Денгиз Флотини яратди.

Улуғ Ватан уруши Ҳарбий-Денгиз Флоти ҳамма турдаги кучларининг фаол, фидокорона ҳаракатларини кўрсатувчи сон-саноқсиз мисолларга бойдир.

Флотлар қуруқликдаги қўшинлар билан биргаликда бевосита амалга оширган вазифаларидан ташқари жуда катта денгиз кенгликларида ўз мустақил вазифаларини ҳам ҳал этдилар. М. Гажиев, В. Стариков, И. Травкин, И. Фисанович, И. Колишкин, Н. Лунин, М. Грешилов ва бошқа машҳур командирлар бошқарган сув ости кемаларидан нишонга аниқ йўналтирилган торпедолар ва тўп ўқлари душманнинг ўнлаб жанговар кемалари ва транспортларини сувга чўктириб юборди.

«Грозний» ва «Гремяшчий» эсминецларининг экипажлари, А. Шабалин, С. Осипов, М. Подимахин ва бошқалар бошқарган катерлар сўнмас жасорат кўрсатдилар. Шуҳрат қозонган моҳир учувчилар Б. Сафонов, Сгибнев, З. Сорокин, Е. Преображенский, И. Борзов ва бошқа кўплаб учувчилар фашист босқинчиларнинг юрагига ваҳима солдилар.

Флотлар уруш мобайнида ҳаммаси бўлиб душманнинг икки ярим мингдан кўпроқ кемалари, транспортлари ҳамда ёрдамчи кемаларини сувга чўктирдилар. Денгизчилардан 350 мингдан ортиқ киши орден ва медаллар билан мукофотланди, 500 дан ортиқ киши Совет Иттифоқи Қаҳрамони бўлди, шулардан 7 киши — Б. Сафонов, А. Шабалин, В. Леонов, В. Раков, Н. Степанян, А. Мазуренко, Н. Челноков бу унвонга икки марта сазовор бўлдилар. Флотнинг 250 дан ортиқ кемалари ва қисмлари орденлар, фахрли номлар [illegible] билан тақдирландилар. [illegible]

Совет Ҳарбий-Денгиз Флоти урушдан кейинги [illegible] ичида бекиёс даражада ўсди.

Атом реакторлари, ракета қуроллари, электрон-ҳисоблаш қурилмалари, радиолокация ва гидроакустика станцияларининг бошқариш пультлари ёнида юқори малакали мутахассислар турибди. Ҳозирги вақтда флот шахсий составининг 90 процентдан кўпроғи юқори малакали мутахассислардан иборат. Ҳарбий-Денгиз Флотининг офицерлар корпуси олий махсус ва сиёсий тайёргарликка эгадир. Атом сув ости кемаларида ва ракетали кемалардаги офицерлар составининг ҳаммаси олий маълумотга эга. Офицерларнинг 90 процентдан кўпроғини коммунистлар ва комсомоллар ташкил этади.

Сув ости кемалари билан биргаликда авиация флотимиз кучининг бош турларидан бирини ташкил этади ҳамда унинг асосий зарбдор кучларидан бири ҳисобланади. Авиация товушдан тез учадиган ва ракета ташувчи самолётлардан иборат кучга айланди. Реактив самолётларнинг узоққа отиладиган ракеталар билан биргаликда ҳаракат қилиши флотнинг зарбдор кучлари қудратини ва эпчиллигини ошириш учун янги негиз яратди.

Сув ости кемаларига қарши ҳаракат қиладиган авиация ва вертолётлар ҳам муҳим аҳамиятга эга. Улар душманнинг сув ости кемасини қидириб топиш ва йўқ қилиш учун мўлжалланган самарали аппаратлар ва қурол-яроғлар билан жиҳозланган замонавий сув усти кемалари — сув усти кемаларига қарши ҳаракат қилувчи, ракетали кемалар ва бошқа кемалар қудратли қурол-яроққа ҳамда сувда сузишга тааллуқли бўлган аъло даражадаги сифатларга эга. Бу кемалар душманнинг сув ости кемаларига, сув устидаги кемалар группасига қарши муваффақиятли суратда кураша оладилар, денгиз десантлари тушира оладилар, ўз ўти билан қуруқликдаги қўшинларга мадад бера оладилар ҳамда ҳар қандай об-ҳаво шароитларида бир қатор бош вазифаларни ҳам бажара оладилар.

Улуғ Ватан урушида шуҳрат қозонган денгиз пиёдаси техника революцияси жараёнида катта сифат ўзгаришларини бошидан кечирди. Денгиз пиёдаси қудратли ва дадил зарба бера оладиган ҳозирги замон қурол-яроғлари билан таъминланган.

Ҳарбий-Денгиз Флоти мамлакатимизнинг бутун Қуролли Кучлари каби, аввало, Ватанимиз иқтисодий ва маънавий куч-қудратига таянганлиги сабабли унинг кучи ва жанговар қудрати бетиним ўсмоқдадир. [illegible]

Ҳозирги пайтда флотда СССР Мудофаа министри, Ҳарбий-Денгиз Флотининг бош қўмондони [illegible]

Иккинчи ранг капитан Л. Клебойконинг сиёсий қисм бўйича ўринбосари 2-ранг капитан В. Шилов бошчилигидаги экипаж уч йилдан буён аълочи сув ости кемаси деган унвонни сақлаб келмоқда. Бу сув ости кемаси КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг юбилей Фахрий нишони билан, ВЛКСМ Марказий Комитети байроғи билан мукофотланди.

Қизил Байроқ орденли Қора денгиз флотига қарашли «Грозний» ракетали крейсерининг денгизчилари юксак натижаларга эришдилар. Бу кема машқларда ва узоқ сузишларда кўрсатган мардлиги ва жанговар шон-шавкати учун СССР мудофаа министрининг вимпелига сазовор бўлди. Кема ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланган. «Грозний» кемасининг ракетачилари Ҳарбий-Денгиз Флоти Бош қўмондонининг совринини беш марта қўлга киритди.

Флотларнинг ўнлаб бошқа кемалари ҳамда қисмлари жанговар ва сиёсий тайёргарликда аъло даражадаги муваффақиятларга эришдилар. Улар орасида «Адмирал Ушаков», «Адмирал Сенявин» крейсерлари, сув ости кемаларига қарши курашадиган катта ҳажмдаги «Адмирал Исаков», «Бодрий», «Образцовий», «Красний Кавказ» кемалари, «Скромний», «Дальневосточний комсомолец» эскадра миноносецлари, полковник В. Гришин бошчилигидаги гвардиячи авиация қисми ва бошқалар бор.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг барча сайловчиларга, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг гражданларига Мурожаатида бундай дейилган: «Ватан социализм ғалабалари ҳимоясини Совет Армияси билан Ҳарбий-Денгиз Флотининг жангчиларига ишониб топшириб қўйибди, улар ҳам ўзларининг ватанпарварлик ва интернационал бурчларини шараф билан бажармоқдалар». Бизнинг денгизчиларимиз совет жангчилари коммунизм қураётган халқимизнинг тинч меҳнатини бундан буён ҳам хушёрлик билан қўриқлайверадилар, деб партия билдирган ишончни оқлайдилар.

(ТАСС).

Қизил байроқ орденли Тинч океани флоти ҳарбий денгизчилари ҳам ўз маҳоратларини тобора оширмоқдалар. Денгизчилар ўз байрамларини катта муваффақиятлар билан кутиб олмоқдалар. Айниқса «Способний» ҳарбий кемасининг денгизчилари бу соҳада алоҳида ўрнак кўрсатмоқдалар. Суратда: крейсернинг зенит батареялари денгизда машқ ўтказмоқда. Ўнгдаги суратда: Қизил Байроқ орденли Қора денгиз флотининг «Грозний» ракета крейсери. Бу улкан ҳарбий кема океан чегараларимизни қўриқлашда намуна кўрсатмоқда.

Ю. Журавлев, И. Родин ва **Ю. Мичурин** фотолари. (ТАСС фотохроникаси).

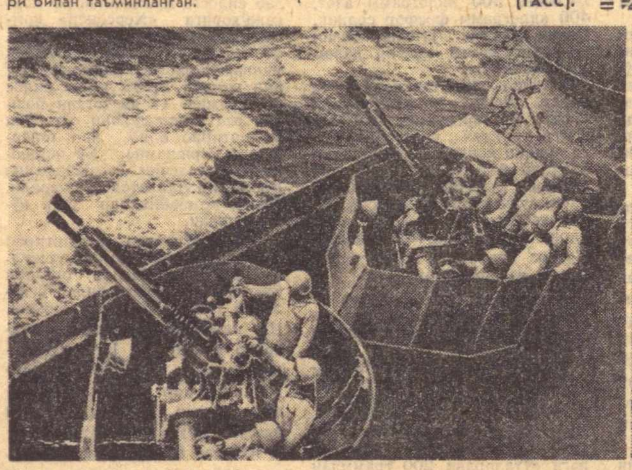

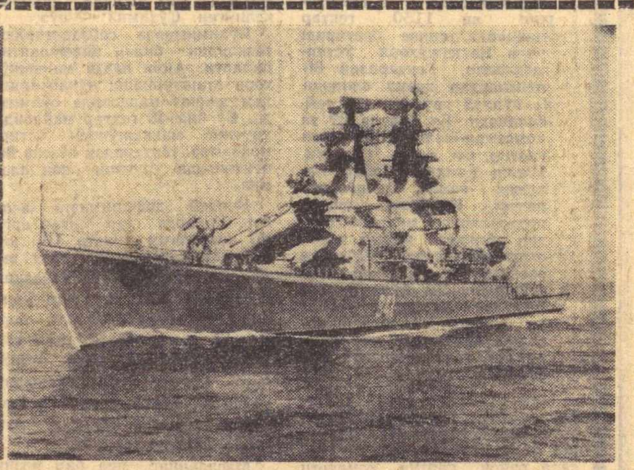

ПЛАНЕТАМИЗДА

ХАЛҚАРО ОБЗОР

РЕАЛИСТИК СИЁСАТНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

Ғарбий Германия бундестаги ҳукмрон партиялар депутатларининг мутлақ кўпчилик овози билан Германия Федератив Республикасининг Чехословакия Социалистик Республикаси билан муносабатларини нормаллаштириш тўғрисидаги шартномани ратификация қилди. Шу тариқа 1970 йил август ойида Совет Иттифоқи билан Германия Федератив Республикаси ўртасида шартнома тузилиши билан Европа қитъасида бошланган муҳим палла тугалланди.

Эндиликда Ғарбий Германия тегишли шартномаларни имзолаб, Европадаги барча социалистик мамлакатлар билан ўз муносабатларини нормаллаштирди. Канцлер В. Брандт ҳукумати бундан тўрт йил муқаддам Европадаги мавжуд воқеликни эътироф этиш йўлини бошлаб берган эди. Бу йўл ўз самараларини берди ва халқаро кескинликни юмшатишга қўшилган муҳим ҳисса бўлди. Мавжуд давлат чегараларининг даҳлсизлигини тан олиш ва территориал бутунликни ҳурмат қилиш — Германия Федератив Республикаси ҳукуматининг социалистик давлатлар билан тузган шартномаларининг шубҳасиз, энг муҳим моддасидир.

Мазкур шартномаларнинг худди шу моддаси Ғарбий Германиядаги реваншчи ва миллатчи кучларга зарба беради. Ана шу кучлар гитлерчи рейхининг 1945 йилдаги мағлубиятига тоқат қилолмадилар ва Европадаги давлат чегараларини ўзгартириш планларини туздилар. Шартномалар Германия Федератив Республикасининг экономика, савдо-сотиқ, фан ва техника, маданият соҳаларида социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан ўзаро манфаатли ҳамкорлигини йўлга қўйиш ва кенгайтириш учун ҳам яхши негиз яратиб берди.

Чехословакия Социалистик Республикаси билан Германия Федератив Республикаси ўртасидаги муносабатлар 1938 йилда Мюнхен битими тузилганлиги натижасида ғоят мушкуллашган эди. Маълумки, бу битим Чехословакияни фашистлар Германияси асоратига солиб қўйган эди. Ана шу машъум ўтмишга чек қўйиш учун ҳар икки томоннинг яхши ният билан зўр бериб ҳаракат қилишлари талаб этилди. Натижада ҳар икки томон муросага келиб, Мюнхен битимини бекор деб ҳисоблаган тадбирни қабул қилди.

Шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, Ғарбий Германиядаги ўнг реваншчи ва янги нацист кучлар Чехословакия Социалистик Республикаси билан Германия Федератив Республикаси ўртасидаги муносабатларни нормаллаштириш тўғрисидаги шартномага жон-жаҳдлари билан қарши чиқдилар. Реваншчи «Судет немислари уюшмаси»нинг бошлиқлари бу ҳужжатга қарши кампанияни авж олдириб юбордилар. Оппозициячи христиан-демократик иттифоқи — христиан-социал иттифоқининг раҳбарлари Чехословакия билан яхши қўшничилик муносабатлари ўрнатилиши ва ривожлантирилишига қарши чиқдилар. Булар шартномани чиппакка чиқара олмасак ҳам, лоақал унинг кучга киришини кечиктирамиз, деган ниятда бўлмағур эътироз ва писандаларни рўкач қилдилар. Христиан демократлар бундесратда (парламентнинг юқори палатаси) битта ортиқча овозга эга бўлишларидан фойдаланиб, илгари бундестаг томонидан маъқулланган шартномани рад этдилар.

Аммо халқаро кескинликни юмшатиш душманлари мағлубиятга учраб, шармандаи-шармисор бўлдилар. Бундестагнинг иккинчи марта ўтказилган мажлисида Германия Социал демократик партияси ва Эркин демократик партиядан сайланган депутатлар Чехословакия билан тузилган шартномани овозларнинг мутлақ кўпчилиги билан тасдиқладилар. Бунинг натижасида Германия Федератив Республикасининг конституциясига мувофиқ, бундесратнинг эътирози чиппакка чиқиб қолди. Ҳар икки мамлакат ўртасида ратификация ёрлиқлари айирбошланди.

Чехословакия Социалистик Республикасининг Германия Федератив Республикаси билан муносабатлари нормаллаштирилганлиги Европада тинчлик ва кескинликни юмшатиш йўли, реакциянинг қаттиқ қаршилик кўрсатганлиги ва найрангларига қарамай, ўзига йўл очиб бораётганлигини яна бир марта тасдиқлади.

ГРЕЦИЯ: ҲАРБИЙ РЕЖИМ ЕМИРИЛДИ.

Шу кунларда Афина кўчалари Андруцопулос ҳукумати ағдарилганлигидан шоду хуррам бўлган кишилар билан тўлди. Андруцопулос ҳукумати ҳарбий диктатура учун фақат бир ниқоб бўлиб хизмат қилган эди. Кипрдаги ҳарбий авантюранинг барбод этилиши диктаторлик режимининг емирилиши учун бевосита сабаб бўлди. Кипрда миллий гвардияга хизмат қилган грек офицерлари Афинанинг бевосита кўрсатмасига мувофиқ исён уюштирдилар ва Макариос бошлиқ қонуний ҳукуматни ағдариб ташлашга уриндилар. Грециянинг Кипрга қарши сурбетларча қилган ана шу агрессиясидан кейин рўй берган воқеалар Греция ҳарбий режимини халқаро майдонда янада кўпроқ яккалаб қўйди, мамлакатни миллий ҳалокат ёқасига келтириб қўйди.

1967 йил апрель ойидаги тўнтаришдан буён ўтган етти йил мобайнида ҳарбий режим Грецияни боши берк кўчага киритиб қўйган эди. Кипрдаги авантюра Афина ҳарбий ҳукмдорларининг ана шу боши берк кўчадан чиқиш йўлида жон-жаҳдлари билан қилган сўнгги уруниши бўлди. Мамлакат шу йиллар мобайнида узоқ давом этган иқтисодий танглиқдан қутилолмади. Греция инфляция суръатлари жиҳатидан Ғарбий Европадаги олдинги ўринларнинг бирини эгаллади. Халқ қашшоқликдан азоб чекди, миллиардер Ниархос ва Онассис каби монополистлар эса, ҳаддан ташқари кўп фойда тўпладилар. Ҳокимият тепасига чиқиб олган генераллар ва полковниклар ҳам бойлик орттиришда капиталистлардан қолишмадилар. Сотқинлик ва порахўрлик мамлакатда доимий ҳодиса бўлиб қолган эди.

Греция полиция давлатига айлантирилди. Бу мамлакатда «коммунизмга қарши кураш» баҳонаси билан эркинликнинг барча куртаклари шафқатсизларча йўқ қилинди. 1973 йил ноябрь ойида ўтказилган иккинчи тўнтаришдан кейин аҳвол янада оғирлашди. Ўша пайтда ҳарбий полиция бошлиғи генерал Ионнидис бошчилигидаги энг ашаддий реакцион ҳарбийлар тўдаси ҳокимият тепасига келган эди. Мамлакатда қўллаб-қувватланмаган бу тўла ошкора террорга асосланиб иш кўрар эди. Зиндонларда ва қамоқ лагерларида сиёсий маҳбуслар ваҳшиёна азобланганлиги тўғрисидаги хабарлар бутун жаҳонни ларзага келтирди. Аммо халқ шу йиллар ичида диктатурага қарши мардона курашни давом эттираверди. Коммунистлар халқнинг олдинги сафларида бордилар. Халқ кураши натижасида ҳарбий режим танглиқка учради. Кипрдаги авантюранинг барбод бўлганлиги диктаторлик ҳукуматининг емирилишига олиб келган сўнгги туртки бўлди.

Бу ҳукумат ўрнига ўнг центрист ҳукумати тузилди. Ўнг маслакдаги таниқли сиёсий арбоб К. Караманлис бу ҳукуматга бош бўлди. 1967 йилдаги тўнтаришдан кейин тарқатиб юборилган буржуа партиялари — миллий радикал иттифоқ ва марказ иттифоқи партияларининг вакилларигина бу ҳукумат составига киритилди. Янги бош министр мамлакатдаги сўл кучлар билан алоқа боғлашга ҳаракат қилмади.

Аммо шундай бўлса ҳам сиёсий маҳбусларни озод қилиш ва ҳарбий режим душманларининг таъқиб этилишини тўхтатиш — янги ҳукумат амалга оширган дастлабки тадбирларнинг биридир. Бош министр Караманлис, ҳукумат аввало Кипр проблемасини ҳал этиш билан ва сўнгра мамлакатнинг кечиктириб бўлмайдиган бошқа проблемалари билан шуғулланади, деди. Армия аввалгидек ҳозирда ҳам реакцион ҳарбийлар қўлида бўлганлиги сабабли янги ҳукуматнинг қандай йўлдан бориши айтиб бериш қийин. Ҳарбийлар қулай вазият рўй бериши билан яна сурбетларча куч ишлатиш йўлига ўтиши турган гап.

Шу сабабли Грециянинг Компартия раҳбарлигидаги тараққийпарвар кучлари мамлакатни демократик тараққиёт йўлига қайтаришни таъминловчи чораларни дарҳол амалга оширишни талаб қилмоқдалар. Улар аввало, диктатурага қарши чиқаётган барча партиялар ва ташкилотларнинг иштироки билан чинакам ҳукумат тузилишини қаттиқ талаб қилмоқдалар.

Ю. БОРИСОВ,
Е. ЕГОРОВ,
(ТАСС).

ТАБРИК МАКТУБИ

ХЕЛЬСИНКИ, 26 июль. (ТАСС). Кипр президенти Макариос Жаҳон Тинчлик Кенгашиши президиуми бюросининг Кипрдаги аҳволга бағишланиб бу ерда очилган фавқулодда мажлис қатнашчиларига табрик мактуби билан мурожаат қилди. Президент Макариос ўз мактубида ялпи тинчликни сақлашдан манфаатдор бўлган барча кучлар Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг резолюциясини амалга оширишга ёрдам берадилар деган умид билдирди. Хавфсизлик Кенгашининг ана шу резолюциясида барча чет эл қўшинларини Кипрдан олиб чиқиб кетиш тўғрисидаги ҳамда 15 июлдаги ҳарбий исёнга қадар бўлган конституцион тартиб тикланиши ҳақидаги талаб қўйилган.

Президент Макариос Кипр халқи билан бирдамлик учун Жаҳон Тинчлик Кенгашига миннатдорчилик изҳор қилади.

БМТ ҚЎШИНЛАРИ КИПРГА ЮБОРИЛМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 26 июль. (ТАСС). Бу ерда маълум бўлишича, Кипрда тинчликни сақлаш учун Бирлашган Миллатлар Ташкилоти халқаро кучларини мустаҳкамлаш мақсадида қўшимча қўшин қисмлари юборила бошланган.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош секретари К. Вальдхаймнинг илтимосига кўра, Англия, Дания, Швеция ва Финляндия ҳукуматлари яна жами 1.400 кишини БМТнинг Кипрдаги қўшинлари составига ажратиб беришга рози бўлганлар.

Финляндия қўшинларининг 172 ҳарбий хизматчидан иборат янги қисми Хельсинкидан Кипрга келди. Дания қисмини мустаҳкамлаш учун юбориладиган ҳарбий хизматчиларнинг 70 кишидан иборат биринчи группаси бугун Даниядан Кипрга учиб кетди.

ГРЕЦИЯ БОШ МИНИСТРИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

АФИНА, 26 июль. (ТАСС). Греция бош министри К. Караманлис радио ва телевидение орқали сўзлаган нутқида қуйидагиларни айтди: Грециянинг янгидан тузилган ҳукумати олдида турган энг муҳим вазифа — Кипр билан боғланган можарони бартараф қилишдан иборат. Бош министр яна бундай деди: Греция Кипрнинг мустақиллиги ва бутунлигини ёқлаб чиқади. Караманлис айтдики, Кипр масаласи ҳал этилганидан кейин ҳукумат зарур бўлган бошқа проблемалар билан шуғулланади. Караманлис Грецияда демократик тартибларни тиклаш ана шундай муҳим проблемаларнинг бири, деди.

САЙЛОВЧИЛАРНИНГ НАКАЗЛАРИГА—КЕНГ ЙЎЛ

Ўзбекистон пойтахти сайловчиларининг Ўзбекистон ССР Олий Советининг ва Тошкент шаҳар Советининг депутатларига наказ сифатидаги таклифлари қандай бажарилмоқда? Меҳнаткашлар депутатлари шаҳар Советининг доимий комиссиялари ана шуни текшириб кўриш билан шуғулландилар. Улар ижро этиш учун қабул қилинган 673 наказдан ҳозиргача 455 таси бажарилганлигини аниқладилар. Депутатлар халқ контролерлари, «Комсомол прожекторчилари», касаба союз активлари билан биргаликда меҳнаткашларнинг таклифлари қандай бажарилаётганлиги юзасидан рейд — текширишлар ўтказмоқдалар.

Наказлар асосида сўнгги йилларда Тошкентда юзлаб саноат, маданий-маиший, савдо ва коммунал хўжалигига оид объектлар, шунингдек мактаблар, мактабгача муассасалар, поликлиникалар қурилиб фойдаланишга топширилди. Янги трамвай-троллейбус линиялари ишга туширилди, кўприклар, ер ости йўллари қурилди.

Шаҳар ижроия комитети доимий комиссияларининг таклифларига мувофиқ сайловчилар наказларини бажаришни тезлаштиришга қарор қилди. (ЎзТАГ).

БУГУН—САВДО ХОДИМЛАРИ КУНИ

ЭЛ-ЮРТ ХИЗМАТИДА

Меҳнатсевар ва бунёдкор халқимиз турмуш даражасининг янада кўтарилиши савдо ва маиший хизмат кўрсатиш соҳасига бўлган талабни кун сайин кучайтирмоқда. Кейинги йилларда мамлакатимизда, шу жумладан, республикамизда бу тармоқларни ривожлантириш ва такомиллаштириш борасида катта тадбирлар амалга ошириляпти.

«Совет кишилари, партия савдо ходимларининг меҳнатига ҳурмат билан қарайди, — деган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев, — Лекин уларга, айниқса, савдо ташкилотларининг раҳбарларига мурожаат қилиб, ҳозир ишнинг савиясини жиддий ошириш, савдони ташкил қилишни яхшилаш, унинг замонавий методларини жорий қилиш вазифаси турибди, деб айтмоқчимиз». Ҳақиқатан ҳам совет савдо ходимлари ўз зиммаларига юклатилган масъулиятни чуқур ҳис этган ҳолда эл-юртга ҳалол хизмат қилмоқдалар.

Шуниси қувонарлики, республикамиз савдо ходимларининг бу йилги байрами Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси ташкил топган куннинг 50 йиллиги арафасида нишонланмоқда. Қутлуғ санани муносиб совға-саломлар билан кутиб олиш учун бошланган умумхалқ ҳаракатига қўшилган савдо ходимлари ҳар жабҳада зафар қучмоқдалар. Тўққизинчи беш йилликнинг уч йили мобайнида чакана товар обороти 24 процентга ўсди, шу йилнинг охирига бориб у 6,5 миллиард сўмни ташкил этади. Товар оборотининг умумий структурасида бошқа товарларнинг ҳиссаси ҳам мунтазам ошиб боряпти.

Республикада тўққизинчи беш йиллик мобайнида умумий овқатланиш корхоналари обороти 24,3 процентга ўсди, тармоқлар 44 минг ўринга кўпайди. Эндиликда республика шаҳар ва қишлоқларида ҳар йили умумий овқатланиш хизматидан қарийб 3 миллион киши баҳраманд бўлмоқда.

Савдо-сотиқ ишлари мунтазам такомиллашиб боряпти. Ўз-ўзига хизмат кўрсатадиган магазинлар сони тобора кўпаймоқда. 1975 йилда хизмат кўрсатишнинг бундай усули 40 процентга етади. Ҳозирги пайтда Тошкентдаги Марказий ва Бош универсал магазинлари, Фарғона, Самарқанд, Наманган, Бухоро универмаглари ана шу усулда ишлаб, савдо маданиятини юксалтириб боряпти.

Ҳозир республикамизда савдо хизмати билан 253 минг киши (шулардан 66 минги хотин-қизлар) банд. Тўққизинчи беш йилликнинг уч йили давомида министрлигимизга қарашли савдо ва кулинария муассасалари, ҳунар-техника билим юртлари, мактаб-магазин, мактаб-ошхоналар йўли билан 19 мингдан ортиқ турли касбга эга бўлган кадрлар тайёрланди. Малака ошириш курслари ва факультетларини 80 мингдан зиёд киши тамомлаб чиқди. Фақат шу йилнинг ўзида давлат ва кооператив савдо ходимларидан 356 киши ҳукумат орден ва медаллари билан мукофотланди.

Юбилей олди социалистик мусобақасини кенг авж олдирган давлат ва кооператив савдо ходимлари 1974 йилнинг биринчи ярим йиллик чакана товар оборот планини 3126,3 миллион сўм қилиб бажардилар.

Аҳолига савдо ва маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилашда уларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш катта роль ўйнайди. Бепоён республикамиз шаҳар ва қишлоқларида кўплаб йирик замонавий магазинлар, умумий овқатланиш корхоналари, музхоналар, омборлар қуриляпти. Юбилей йилида Термиз шаҳрида бир минг тонна сабзавот-картошка сақлайдиган омбор қурилиб фойдаланишга топширилди. Етти минг тонналик ана шундай омбор Наманганда ишга туширилиш арафасида турибди. Тошкент шаҳрида 7,5 минг тонналик сабзавот ва картошка омбори қурилиши ишлари жадал олиб бориляпти. Яқин кунларда пойтахтимизда «Жигули» автомашинаси қабул қилиб оладиган база хизмат кўрсата бошлайди. Меҳнат Қизил Байроқ орденли Марказий универсал магазинининг омбор қурилиши плани ортиғи билан бажариляпти. Йил охиригача Нукус шаҳрида 1,5 минг тонналик гўшт-сут музхонаси, Тошкентда эса юбилей объекти ҳисобланган «Зарафшон» ресторани қурилиб, фойдаланишга топширилади.

Бундан ташқари яқин йиллар ичида Тошкентда ҳар сменада 20 минг тонна мороженое ишлаб чиқарадиган завод, 29 минг тонна сабзавот-картошка сақлайдиган омбор, 31 минг тонна маҳсулотни тайёр ҳолда аҳоли истеъмоли учун етказиб берадиган комбинат қуриш мўлжалланяпти.

Кейинги йилларда савдонинг техник жиҳатидан жиҳозланиш даражаси анча ортди. Савдо ва умумий овқатланиш корхоналари механик, иситиш ва совутиш асбоблари, контрол-касса аппаратлари, савдо автоматларига эга бўлдилар. Ҳозирги пайтда министрлигимиз системасидаги корхоналар 120 мингга яқин турли асбоблардан кенг фойдаланяпти.

1968 йилдан бошлаб Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги системасига қарашли савдо ва умумий овқатланиш корхоналарида илғор техника ва технология, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш кенг жорий этиляпти. Республикадаги мева-сабзавот комбинатлари ва базалари актив вентиляциялар билан таъминланган. Бу маҳсулотларнинг яхши сақланиш имконини бермоқда. Омборларнинг контейнер ва транспортёрлар билан тўла қуролланиши ҳам ўз самарасини кўрсатяпти. Тошкент ва Самарқанд шаҳарларидаги йирик универсал магазинлари марказлашган ҳолда ўнта совутиш қурилмасига эгадир. Бу савдо ходимлари меҳнат шароитини тубдан яхшиламоқда. Айниқса, нон заводларининг замонавий техника билан — контейнерлар билан жиҳозланиши нон ортиш ва туширишдек кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни кескин даражада қисқартирмоқда. Бу борада умумий овқатланиш корхоналарида ибратли ишлар амалга ошириляпти.

Автоматнинг жорий этилиши туфайли турли товарлар ва ичимликлар билан савдо қилиш ишлари доираси тобора кенгайиб бормоқда. Мева шарбати, маъдан суви, пиво билан савдо қилувчи автоматлар сони йилдан-йилга кўпаймоқда.

Илғор технология, ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш натижасида ўтган йили савдо ходимларининг меҳнат унумдорлиги 15-20 процент кўтарилди, савдо маданияти эса янада яхшиланди, иш ҳақини иқтисод қилиш ҳисобига 15 минг сўм самара олинди. Электрон тарозилар, электрон-ҳисоблаш машиналари савдо тармоқлари ишини борган сари енгиллаштирмоқда. «Узкульторг» базаси ва Самарқанд область ижроия комитети савдо бошқармаси қошида машина-ҳисоблаш бюролари самарали ишлаб турибди.

Республикамиз савдо ходимлари ўз байрамларини катта ютуқлар билан кутиб олмоқдалар. Шу билан бирга улар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли 50 йиллигига ҳам пухта ҳозирлик кўрмоқдалар.

Н. ЗОКИРОВ,
Ўзбекистон ССР савдо министрининг ўринбосари.

Суратда: Фарғона пойафзал фабрикасининг илғор ишчиси Люда Царева. У янги техникани синчковлик билан ўрганиб, маҳсулот ишлаб чиқаришни муттасил кўпайтиришга муваффақ бўляпти.

А. Тўраев фотоси.

Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартияси 50 йил

ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ ҲАФТАЛИГИ

ОЛТИНРАНГ ТЕРИЛАР

Хўжалигимизда қоракўл қўйлар зотини яхшилаш, терилар сифатини оширишга кейинги етти-саккиз йил ичида эътибор кучайди. Бунгача қоракўл қўйларимизнинг зотини яхшилаш ўз ҳолига ташлаб қўйилган бўлиб, терилар сифатини ошириш, қўчқорларни ажратиб боқиш билан шуғулланмас эдик. Эндиликда талаб бошқача, қоракўл териларга бўлган эҳтиёж жаҳон бозорида ҳам, ички бозорларда ҳам кучайиб кетди.

Шунинг учун хўжалигимизда наслдор қўчқорлар урчитиш, шу йўл билан қўйлар зотини яхшилаш, сифатини оширишга эътиборни кучайтирдик. Хўжалигимизда Бутуниттифоқ қоракўлчилик илмий-тадқиқот институтининг илмий ходимлари изланиш ишлари олиб боряптилар.

Чорвадорларда «деҳқон-деҳқонга бир йилда етади, чорвадор-чорвадорга қирқ йилда етади», — деган нақл бор. Бу ҳикмат замирида жуда катта ҳақиқат ётади. Чунки деҳқончиликда йил яхши келса, бир йилдаёқ мўл ҳосил кўтариш ва хўжаликни тиклаб олиш мумкин. Чорвачиликда эса қўйларни кўпайтириш, зотини яхшилаш сермашаққат ва кўп меҳнат талаб иш ҳисобланади. Демак, чорва зотини ҳам яхшилашга бир неча ўн йиллар керак бўлади.

Шундай қилиб, кўп йиллик изланишлардан сўнг отарлардаги совлиқлар сонини кўпайтириб, зотини яхшилашга эришдик. 1970 йилда давлатга териларнинг 90 проценти биринчи сортга сотилган бўлса, 1972 йили бу рақам 96 процентни ташкил этди. Шу йили териларнинг 62 процентини қимматбаҳо ҳисобланган жакет сортига сотишга эришдик. Етказиб берилган ҳар бир қоракўл терининг таннархи 22 сўмдан тўғри келди.

Давлатга сифатли қоракўл тери етказиб бериш билан бирга қоракўлчилик хўжаликларига зотли қўчқорлар сотишни ҳам ташкил қилдик. Баҳорда насл учун қолдирилган қўчқорларни ва сифатли тери берадиган қўзиларни ажратиб боқиш йўлга қўйилди. Шундай қилиб, бу ўстиришга қолдирилган зотдор қўчқорлар бир ёшга тўлгандан сўнг Иттифоқимиздаги турли қоракўлчилик хўжаликларига етказиб берилади.

Юбилей йили баҳори чорвадорларимиз учун сермаҳсул келди. Ҳар юз бош совлиқдан 142 тадан қўзи олишга муваффақ бўлдик. Қўзиларнинг аксарияти — 40 мингга яқин қўзи ўстиришга қолдирилди. Давлатга 38 мингдан зиёд сифатли қоракўл тери етказиб берилди. Қоракўл териларининг 65 проценти жакет сортига сотилди. Тўйли Нуриев, Сафар Эшонқулов, Амир Расулов, Худойқул Чориев каби тажрибали чўпонлар бош бўлган отарларда ҳар юз бош совлиқдан 170-210 тадан қўзи олинди. Давлатга сотилган териларнинг 95-98 проценти биринчи сортга етказиб берилди.

Хўжалигимиз чорвадорлари етказиб бераётган тилларанг терилар халқаро кўргазмаларда юқори баҳоланмоқда. Териларнинг катталиги, «гули»нинг чиройлилиги (қовурға, қалами нусхалиги) билан ажралиб туради. Шунинг учун терининг таннархи областдаги бошқа хўжаликларникидан юқори бўлаётир.

Чорвадорларимиз шу кунларда астойдил меҳнат қиляптилар. Улар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш мақсадида чорва туёғини кўпайтириш ва қишловга ҳар томонлама пухта ҳозирлик кўриш тараддуди билан меҳнат қиляптилар. Шу йил баҳорда 1500 гектар майдонга қўшимча равишда саксовул экилган эди. Заводимиз бўйича саксовулзорлар етти минг гектардан ошиб кетди. Саксовул яйловларни яхшилайди, ерда намнинг узоқ сақланиши учун ёрдам беради, қишда энг яхши озуқа ҳисобланади. Бундан ташқари Ульянов канали орқали Амударё сувининг даштга етиб келиши билан суғориладиган майдонларга беда экишни кенг авж олдириб юбордик. Бедазорларимиз икки минг гектардан ошиб кетди. Шу кунгача бедани уч марта ўриб олдик. Ҳар гектар ердан 65 центнердан сифатли озуқа ғамлаб олинди.

Қўй ва қўзиларимиз тўқсон минг бошга етказилди. Яйловимиз 150 минг гектарни ташкил этади. Тоғ яйловларида табиий пичан мўл. Шунинг учун қўйлар ёз бўйи салқин ва серўт яйловлардан семириб қайтади. Ўстиришга қолдирилган қўзилар эса дуркун ўсади. Шу кунларда чўпон-чўлиқларимиз, мутахассислар, хўжалик раҳбарлари тоғда жамоат чорвасини кўпайтириш йўлида астойдил меҳнат қиляптилар. Ем-хашак жамғариш ҳам қизғин олиб борилаётир. Хўжалик бўйича тўртта махсус ем-хашак бригадалари ташкил этилган. Мавжуд ўрим техника ва механизмлари, транспорт воситалари, етарли равишда ишчи кучи бу бригадаларга бирктиб қўйилди. Мавсумда бир ярим йилга етадиган даражада ем-хашак ғамлаб қўйиш мажбуриятини олганмиз. Ферма ва отарларга ташилаётган хашакнинг бир қисми майдалаб қўйилаётир.

Чорвадорларимиз Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини ёруғ юз билан кутиб олаётирлар. Улар шу кунларда қишловга пухта тайёргарлик кўриб, жамоат чорвачилигини янада ривожлантириш, шу йўл билан кўплаб қимматбаҳо қоракўл тери етказиб бериш учун курашаётирлар.

Н. РУСТАМОВ,
Ульянов районидаги «Ўзбекистон» наслчилик заводининг директори.

Советлар мамлакатида

ҲАМКОРЛИК ТУФАЙЛИ

В. И. Ленин номли Янги Гута (Польша Халқ Республикаси) металлургия заводидаги «1700» станини реконструкция қилиш натижасида яна кўплаб прокат ишлаб чиқариш имконияти туғилди. Бу агрегатни янгилашда Донецкдаги В. И. Ленин номли Новокраматорск заводининг машинасозлари иштирок этишди.

«НКМЗ» маркали бундай станлар мамлакатимиздаги ҳамда чет эллардаги кўпчилик металлургия заводларида ҳозир ҳам ишлаб турибди. Бироқ, бундай станлар Польша Халқ Республикасида бундан 18 йил муқаддам ўрнатилган эди. Шундай бўлса ҳам Янги Гутадаги бу агрегат шу пайтгача тўхтовсиз ишлаб келди. Стан реконструкция қилингач, секундига 18 метрдан тунука ишлаб чиқара бошлади.

Шунингдек, Янги Гутада «1700» станидан ташқари ПХР металлургия заводларида ана шундай бешта кучли агрегат ишлаб турибди.

ФАН — ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

Қишлоқ хўжалигидаги жуда кўп қўл меҳнати талаб қиладиган ишлардан бири — картошкани лой тупроқдан тозалаш ҳамда уни териб олиш вақтидаёқ саралаб олиш ишлари механизациялаштирилди.

Қишлоқ хўжалик машинасозлиги Бутуниттифоқ илмий тадқиқот институтида ўзи юрадиган тўрт қаторлик картошка териш комбайни ишлаб чиқилди. Машина ғоятда унум билан ишлайди. Бироқ, кейинги вақтларгача унда баъзи бир нуқсонлар мавжуд эди. Жумладан, машинадаги лентали транспортёр автомашина кузовига унчалик тозаланмаган ва сараланмаган маҳсулотларни ҳам ўтказаверар эди.

Ярославль политехника институтининг олимлари машинани такомиллаштиришга эришдилар. Улар пишиқ резинадан маҳсулотни лой ва тупроқдан тозаловчи пластиналарни тайёрлаш технологиясини яратдилар. Бундай ўзига хос мосламалар турли хил иқлим зоналарида синовдан яхши ўтди.

Курскдаги резина-техника буюмлари заводи бундай пластиналарнинг тажриба учун мўлжалланган дастлабки туркумини ишлаб чиқишни ўзлаштирмоқдалар.

ЧОРВАДОРЛАРНИНГ ЯҚИН КЎМАКЧИСИ

Арманистон қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш илмий-тадқиқот институтида пичан ва похолни брикетлайдиган машина яратилди. Тажриба учун ишлаб чиқарилган дастлабки машиналар ўзининг юксак унуми билан ажралиб туради. Бу агрегат ҳар соатда уч тонна хашакни қайта ишлаб чиқариш қувватига эга. Янги машинанинг яна бир хусусияти шундаки, у озуқани далалардан фермаларга ташиб юришга ҳожат қолдирмайди. Чунки, брикетлар шундай ихчамки, омборларда жуда кам майдонни банд қилади. Бундан ташқари, брикетларда тўйимлилик хусусияти тўла сақланади, сигирларни серсут қилади.

Ереван олимлари томонидан яратилган бу машина чорвачиликда кенг қўлланилади.

(ТАСС).

Бу қисса ўлмас чўлқувар Мамажон Дадажоновнинг хотирасига бағишланади. Воқеалар қаҳрамоннинг укаси номидан ҳикоя қилинади.

Ҳар бир киши ватанидан, халқидан, олдинги авлодлардан жуда катта мерос олади. Бировлар фақат мерос ҳисобига яшайди, уни кўпайтириш ўрнига баракасини учиради. Ҳақиқий қаҳрамонлар эса олдинги авлодлардан қуруқ чўлни мерос олса ҳам, уни келгуси авлодларга обод водий қилиб қолдиради. Мана шу фикр қиссанинг марказида туради. Унда пахтакорларимизнинг қаҳрамонона меҳнатлари, Мирзачўлни обод қилишдаги жасоратлари улуғланади. Қуйида қиссадан парча ўқийсиз.

Пиримқул ҚОДИРОВ

МЕРОС

(ҚИССАДАН ПАРЧА)

Ёлкин акам янги очиладиган совхозга директор бўлиб тайинланган куни мен унинг машинасини ҳайдаб, Гулистонга бирга борган эдим.

Ёлкин акам обкомдан чиқиб, машинанинг олдинги эшигини очди-ю, орқада жим ўтирган қизларни кўрди. Қизлар унга салом беришди.

— Салом, салом! — деб у менга таажжубланиб тикилди.

— Комсомол қизлар экан, — дедим. — Янги ерларда ишлагани келишипти. Йўл бўйида машина кутиб туришганини кўриб қолдим.

— Ҳа, майли. Чўл одамга ташна.

Машинани катта йўлга ҳайдаб чиққанимда акамга қараб:

— Лекин булар Инобат Охунованинг совхозига боришмоқчи экан, — дедим.

— Нега? Бизда ишлай қолинглар. Терим машинасини ҳайдашни биласизларми?

— Уч ойлик курсни битирганмиз, — деди Хуршида, «—Лекин раисимиз бу йилча йигитларга қарашиб туринглар» деб, бизга машина бермади.

— Юқориларга ҳисобот берганда «хотин-қизлардан мунча механик-ҳайдовчимиз бор!» деб мақтанган ҳам бўлса керак? — кулиб сўради Ёлкин акам.

— Ҳа, акамулло, ҳаммаси хўжа кўрсинга экан. Мухбир келганда бировнинг терим машинасига миндириб, ярим кун ишлатди. «Мана, турсунойчилар бизда ҳам бор!» деб, машина ҳайдаётганимда суратга туширтирди. Мухбир кетгандан кейин «қиз бола буни эплолмайди», деб машинадан туширди-ю, штурвални эгасига берди. Шундай аччиғим чиқдики, уйга келиб, чамадонимни олдиму, бу ёққа жўнадим.

— Дугонангиз нима иш қилади?

— Фаридами? Қишлоқда клуб қурамиз деб, буни бир йиллик ўқишга юборган эдилар. Ўқишни битириб келса, клуб ҳали қурилмапти. Раис «далага чиқиб звеновой бўласан» депти. Фарида кўнмади. «Бор-е!» деб мен билан бирга чиқиб келаверди. Охуноваларнинг совхозида бунга ҳам ўзига яраша бирон иш топилар, ахир.

Мен ичимда «қизлар ҳам дадил бўлиб кетяпти-я» деб қўйдим. Кўзимни йўлдан олмай машина ҳайдаб боряпман-у, хаёлим Хуршиданинг гапларида. Жарангдор, нафис овози қулоғимга ширин бир куйдай ёқимли эшитилади. Орқа томонни кўрсатадиган энлик ойнани тузатган киши бўлиб, секин Хуршидага тўғрилаб қўйдим. Қорачиғи йирик кўзлари ойнага тушиб, чарақлаб аксланарди. Учи қайрилган майин киприклари бодом қовоқларига сал-пал тегиб турибди. Ёноқларида, лабларида тиниқ бир қизиллик ўйнайди.

Ойнада мен уни кўрганда ўзимнинг аксим унга ҳам кўринди, шекилли, бирдан кўз-кўзга тушиб қолди. Хуршиданинг кўзидан чиққан учқунлар гўё менинг борлиғимни алангалантириб юборгандай бўлди.

Машинани унутган эканман, ғилдираклар чуқурга тушиб, бир отди. Бошларимиз шифтга тегай-тегай деди.

— Ака Турсун, кўзингизга қаранг! — деб қўйди Ёлкин акам.

Маъноли кулишига қараганда Хуршида менинг ҳушимни ўғирлаётганини сезиб боряпти. Кўнглимда нима борлигини билса ҳам, ўзини билмасликка солиб:

— Охуноваларнинг совхози бизга узоқ-ку, а, — деди, — Йўли ҳам жуда чап.

— Шундоқми? — деб Хуршида бирдан ташвишга тушди. — Бўлмаса, акамулло, бизни қулай жойда туширинг!

Мен Ёлкин акамга ранжиброқ гапирдим:

— Нима, бизнинг совхозга одам керак эмасми?

— Керакликка керак. Сингиллар, аввал бизнинг совхозни кўринглар. Икковларингга ҳам иш топиб берамиз.

Хуршида аввал Фаридага, кейин мен томонга бир қараб қўйди. Ойнада мен яна унинг кўзларини топиб, «қола қолинг!» дегандай бир илтимос билан тикилдим.

— Менга бари бир, — деди Фарида.

Хуршида иккиланарди:

— Терим яқин. Бор машиналар тақсимланган. Директорларингиз менга машинани қаёқдан топиб беради?

— Ҳозир борсангиз Инобат Охунова топиб беролмаслиги мумкин, — деди Ёлкин акам. — Лекин биз топиб берамиз.

Мен Хуршиданинг ойнадаги аксига бир қараб олдим-да, Ёлкин акам ҳозир директор бўлганини, унинг тўртқаторлик машинаси менга мерос бўлиб тегишини айтдим.

— Менинг икки қаторли машинам тахт бўлиб турибди, — дедим. — Ўшани сизга беришлари мумкин.

Ёлкин акам менга «ҳо, жигардан урганга ўхшайди-ку!» дегандай кулиб қаради. Сўнг Хуршидага жиддий қилиб:

— Синглим, хотиржам бўлинг, сизга машина топилади, — деди.

— Ундай бўлса, майли!..

Қувониб газни босдим. Машина ҳам қанот чиқаргандай вариллаб, совхозимизга қараб учди.

— Тўғри идорага ҳайда, — деди Ёлкин акам.

Идорага киргандан кейин дарҳол комендантни чақирди.

— Бу қизларни ётоқхонанинг дурустроқ бир хонасига жойланг, — деб буюрди.

Хуршида комендант аёлнинг кетидан чиқиб кетаётиб:

— Акамулло, ишга қачон чиқайлик? — деди.

— Эртага эрталаб шу ерга келинглар. Гаплашамиз.

— Хўп.

Қизлар кетгандан кейин кабинетда икковимиз қолдик.

— Хуршида деганини сенинг бригадангга берсам... ишлаб кета олармикин?

— Кўрамиз-да. Бизга ўзи одам керак. Сиз энди директор бўлиб кетяпсиз.

— Лекин, оғайни, қиз бола бор жойда иш жуда нозиклашади. Гап-сўз бўлиб юрмагин тағин. Бировнинг боласи. Яхши ният билан келипти.

— Буёғидан хотиржам бўлинг.

— Бўлмаса эртага машинанг билан таништир. Ҳали машқи камроқ бўлса керак. Терим бошлангунча машқ қилсин.

Ёлкин акам менга буюрган энг ёқимли ишларнинг бири — Хуршида билан бирга терим машинасида машқ қилиш бўлди. Хуршида ўзи пўлат от минишни анча дуруст ўрганган экан-у, фақат даланинг баланд-пастига қараб, шпинделларни вақтида кўтариб-туширишларга, ричагларни меъёри билан бошқаришларга тажрибаси етишмас экан. Мен унга ўз тажрибамни ўтказиш учун гоҳ пастдан туриб гапирардим, гоҳ машинанинг устига чиқиб, ўриндиқнинг ёнида туриб, қайси ричагни қандай тортиш-у, бўшатиш кераклигини кўрсатардим.

Уйга борганимда онам мендаги ўзгаришни сезгандай бўлиб, юзимга маъноли қилиб қараб қўяди. Энди қиз топишу қаллиқ қидиришдан гап очмайди. Келин аям эса акамнинг бошқа совхозга директор бўлганидан, ҳа демай яна кўч йиғиштириш кераклигидан ҳаяжонга тушиб, менга эътибор ҳам бермайди. Ёлкин акамдан:

— Ўзингиз бориб кўрдингизми? — деб сўрайди. — Уйлари битганми? Мактаб биноси қанақа?

— Ҳаммаси сиз истагандай бўлади, — деб акам унча аниқ жавоб бермайди.

Мен эрталабдан яна Хуршида билан машқ қилмоқчи бўлиб далага кетаётган эдим, Ёлкин акам трактор паркининг олдида қаршимдан чиқди. У юк таксисига ўхшайдиган усти ёпиқ янги машинанинг кабинасидан пастга тушди-да, директор касалхонадан келганини, ишини ва машинасини ўзига топширганини айтди.

— Энди бугун ўзимизнинг совхозга борамиз, — деди. — Ичкарида иккита ҳайдов трактори турибди. Биттасини Ўктам минади, биттасини сен мин.

Кўнглим Хуршидага жуда кашол бўлса ҳам, Ёлкин акамга у— бу деёлмадим. Бир чеккаси янги совхозни тезроқ кўргим келарди.

Ўктам иккаламиз иккита ҳайдов тракторига миниб, орқама-кетин йўлга тушдик.

Мирзачўлнинг кун ботиш томони Жиззах чўлига туташиб кетади. Тракторда йигирма-ўттиз чақирим йўл юрдик, лекин бирорта уй ёки дарахт учрамади. Атроф сарғайиб ётган теп-текис чўл. Осмондан тўрғайлар учиб ўтади. Қувраб ётган ўт-ўланлар орасида тошбақалар эринчоқлик билан ўрмалайди. Юмронқозиқлар инининг олдида соқчидай қотиб туради-туради-ю, трактор яқинлашганда пилдираб қочиб қолади.

Йўлимиз бир неча марта цементланган ариқларнинг кўприги устидан, кулранг лотоклар ёнидан ўтди. Мирзачўл қурувчилари чўлнинг ўйдим-чуқур жойларини текислаб, суғориш шохобчаларини одам оёғи тегмаган жойларга ҳам тортиб келган эдилар.

Бир жойда улкан сариқ экскаватор бўлажак шаҳарчанинг уйлари-ю, ер ости коммуникациялари учун ер қазимоқда экан. Асфальт йўлдан четроқда темир томли битта автовагон турибди. Вагончанинг ёнидаги усти ёпиқ юк машинаси Ёлкин акамникига ўхшади. Нарироқда яшил «Волга» ҳам кўринди. Узоқдан Ёлкин акам бизга қўли билан «тўхтанглар» ишорасини қилди. Тракторларни бўзда тўхтатиб, пастга тушдик.

Экскаватор қазиб чиқарган тупроқ уюмлари орасидан икки киши чиқиб келди. Бири қўнғир сочли ўрта яшар одам. Иккинчисини яқин келганда зўрға танидим. Жобир Тошбеков илгари хипчагина йигит эди. Ҳозир хийла йўғонлашиб, чаккалари оқариб қолибди. У бизнинг саломимизга узоқдан бош ирғаб алик олди-да, акамга юзланди:

— Мана, Ёлкинжон, бу совхоз энди сизники. Қабул қилиб олинг.

— Яна бир масала. Мана бу Олег Михайловичнинг олдида келишиб олайлик. Қиш тушгунча бу ерга одамлар кўчиб келиши керак. Уйлар қачон битади? Қурувчилар қани? Фақат битта экскаватор ишлаяпти. Материал қани?

— Ҳаммаси бўлади, — деди Тошбеков.

— Қачон? — деб энди унга Олег Михайлович савол беоди.— Одамлар билан материалларни ўттиз-қирқта объектга бўлиб юборганмиз. Ҳаммаси чала ётибди. Бу ерда қишгача уй-жой қуриб беришимизга менинг кўзим етмаяпти.

— Жуда улгурмасак вагончалардан келтириб берамиз. Чўлқуварларнинг кўпи ишни вагончаларда туриб бошлаган.

Ёлкин акам чўлда ёлғиз сўппайиб турган вагончага бир қараб олди.

— Ҳа, биз ҳам бугун шу вагончада ётсак керак, — деди. — Лекин оилаларимиз нима қилади? Болалар мактабда ўқиши керак. Мактаб биносини биринчи навбатда қуриб берамиз деган эдингиз. Ака Жобир, обком сизга шу ишни махсус топширган эди.

— Э, Ёлкинбек, обкомга йўқ деб бўладими? Менга ҳар куни Тошкентдан, Душанбедан, Олмаотадан озмунча ишлар топширилятими! Бизнинг қурилишларимиз Тожикистоннинг Зафаробод районидан бошланиб, Қозоғистоннинг Жеттисойигача давом этади. Биз Москванинг ихтиёридамиз. Юзлаб чақирим масофа — қурилиш майдони. Ҳозир бутун Ўрта Осиёда бизникидай улкан қурилиш йўқ. Юзлаб объектнинг ҳаммасини одам билан таъминлаш, техникаю, материал етказиб бериш осонми?

— Ҳақиқатан қийин, — деди Олег Михайлович. — Шунинг учун мен сизга «мунча шошмайлик» деган эдим. Москва тасдиқлаган план бўйича мана бу совхозни келгуси йилда эксплуатацияга топширишимиз керак эди. Унгача каналнинг қолган жойини ҳам бетонлаб улгурардик, уй-жойлардан бир қисмини ҳам битказардик.

— Биз ҳам замон билан баробар қадам ташлашимиз керакми, йўқми, Олег Михайлович? — овозини кўтариб сўради Тошбеков.— Бутун мамлакатда беш йиллик планларини муддатидан олдин бажариш учун мусобақа кетаётган пайтда биз бу улуғ ҳаракатдан четда турамизми? Бу совхозни муддатидан бир йил олдин ишга туширсак, давлатга камида беш минг тонна ортиқ пахта берамиз. Беш минг тонна оқ олтин! Биласизми, бу қандай катта бойлик! Владимир Ильич Ленин Мирзачўлни ўзлаштириш ҳақидаги декретига қўл қўйганда биринчи навбатда пахтачиликни ривожлантиришга аҳамият берган. Ўша декретда тўқимачилик саноатини пахта билан таъминлаш учун янги ерлар тезроқ ўзлаштирилиши позимлиги махсус таъкидланган. Ҳозир ҳам пахтага қанчалик катта аҳамият берилаётганини биларсиз? Бугун Мирзачўл пахтасини ўзимиздан ортдириб ўн бир мамлакатга юборяпмиз. Куни кеча Янги ердаги пахта пунктидан тўғри Чехословакияга пахта ортиб юбордик.

Мен тракторнинг соясида — ерда ўтириб, Жобир Тошбековнинг гапларига жим қулоқ солар эдим-у, унинг қишлоқдаги уйимизга биринчи марта борганини, кейин Тош Адирда учрашганларимизни бир-бир эсламоқда эдим. Мен унинг гапни жуда боплашига қулоқ солиб туриб, «энг олдинги сафда борадиган одам шу Тошбеков бўлса керак!» деб ўйлар эдим. Лекин унинг иши гапига қай даражада тўғри келишини мана энди мулоҳаза қилиб кўра бошладим. Тош Адирда ҳам оғизда ҳамма ишни битириб қўйиб, дўппи тор келганда кўринмай кетмаганмиди? Кейин бутун оғирлиқ Ёлкин акамнинг бўйнига тушмаганмиди? Наҳотки бу ерда ҳам шундай қилса?

Ёлкин акам ҳам буни сезгандай бўлиб:

— Ака Жобир, одамнинг сўзи билан иши бир бўлиши керак, — деди: —Кўриб турибсиз, бу ерлар ҳали қуп-қуруқ чўл. Совхозни бир йил олдин ишга туширамиз деб сўз бердикми, энди бундан нима ташвиш, нима қийинчилик чиқиб келса, ҳаммасини баробар кўтаришимиз керак.

— Ҳалиям баробар кўтарамиз. Мен кеча-ю кундуз мана шу чўлда бўламан.

Тошбеков яшил «Волга»га қараб кетди. У орқа ўриндиққа кириб ўтирганда янги «Волга» юмшоқ бир чайқалиб қўйди.

Олег Михайлович экскаватор ер қазиётган томонга кетди.

Ёлкин акам менга:

— Қани, чиқ! — деди-да, ўзи ҳам мен минган тракторнинг кабинасига чиқди. Бўлажак шаҳарчанинг шимол томонини кўрсатиб:

— Ҳў, ўша ёққа ҳайда! — деди. — Биринчи тилма нақ ип тортгандай тўғри чиқсин.

Янги совхозда биринчи тилмани мен очаётганимдан юрагим ҳовриқиб, тракторни жойидан қўзғатдим. Ер қаттиқ бўлса керак, уч плуг бирдан чуқур ботса, тортолмай қолмасин деб газни кўпроқ бердим. Трактор юлқиниб, бирдан тезлаб кетди. Орқамга қарасам, плуглар ерга ботмасдан, бўзни тирнаб, чангитиб кетяпти.

— Тўхта! — деб қичқирди Ёлкин акам. Мен тўхтаганимдан кейин плугларнинг тиғини ерга найзадай тўғрилаб, янада чуқур ботадиган хонасига қўйди-да: — Қани, торт! — деди.

Плуг ботиб кетди. Мотор тариллашдан ванғиллашга ўтди. Унинг бағридаги етмиш беш от кучининг ҳаммаси чираниб плугни тортиб кўрди. Лекин Мирзачўл ўзининг бутун оғирлигини шу плугнинг устига ташлаб турганга ўхшарди. Ер тишлаб қолган плуг ахийри тракторга уланган жойидан шарт узилиб кетди. Трактор запти билан қурбақадай олдинга сакради.

Ёлкин акам бошидаги дўпписини асабий айлантириб, бир нарсаларни ўйлаб олди. У миниб юрган машина бизнинг кетимиздан келган эди.

— Турсун, — деди менга, — Плугнинг узилган жойига трос-прос боғланглар. Мен бир айланиб кўрай.

Ёлкин акам юк машинасининг зинапоясида тикка турганича, уни секин ҳайдатиб, бўзликни айланиб кўра бошлади.

Биз ҳозир келиб ҳайдамоқчи бўлган бўзлик шамолнинг тиғида эди, ер жуда қаттиқ бўлгани учун ҳатто шувоқ ҳам ўсмас эди. Ёлкин акам бу ернинг яланғочлигига қизиққан, «тупроғи тоза чиқади, ҳар хил илдиз-милдизлар плугга илашиб халақит бермайди», деб ўйлаган экан.

Лекин бундай тақирлардан кўра баҳорда лолақизғалдоқлар очиладиган ерлар юмшоқроқ бўларди. Кўкламда мана шу ерлардан бир ўтганимизда атроф кўз илғаган уфққача ҳаммаси қипқизил лолақизғалдоққа бурканиб ётган эди. Қаёққа қараманг, нафис, гўзал лолақизғалдоқлар шабадада майин чайқалиб турган эди. Дунёда гўё лолақизғалдоқдан бошқа нарса йўқдай туюларди. Баҳорда бўз очган пайтимизда плуг ағдараётган қуруқдай семиз ерга минг-минглаб лолақизғалдоқлар бош эгиб тушар, шунда уларга одамнинг ичи ачир эди.

Ҳозир ўша лолақизғалдоқларнинг ўрнини топиб бўлмайди — ҳаммаёқ қовжираб, сап-сариқ бўлиб ётибди. Ёлкин акам лолақизғалдоқ ўсадиган ернинг тупроғи юмшоқроқ бўлишини эслади, шекилли, машинанинг зинасида тикка турганича анча узоқлаб кетди.

Ахийри у совхоз шаҳарчасига мўлжалланган жойнинг кунчиқар томонида лолақизғалдоқларнинг қувраган хазони қалинроқ бир жойни топди.

Машина қайтиб келиб, бизни ўша жойга бошлаб борди. Бунгача Ёлкин акам биринчи тилма учун кунботиш томонга қозиқ қоқиб, шофёрнинг кепкасини қозиққа илиб қўйган эди.

— Белги ана шу! — деди Ёлкин акам менга. Кўтариб қўйилган плугни автомат ёрдамида туширдим.

Орқадан эсиб турган шамол кучайиб бормоқда эди. Мен газни аста босдим. Бу гал трактор орқага тортилгандай бўлиб, майин қўзғалди. Плуг ерга ботганини шундан сездим-у, газни хиёл кучайтирдим. Тракторнинг юриши аста тезлашди. «Ҳайрият!» деб ич-ичимдан суюниб олдинга қарадим.

Шамол плугдан кўтарилган чангни олдинга учириб ўтиб, қозиққа илинган шапкани тўсиб қўймоқда эди.

Ёлкин акам чопиб келди. Трактор билан ёнма-ён юриб борар экан, қувонч билан:

— Олиши яхши! — деди. —Чуқурлик ҳам жойида! Лекин рулни тўғри тут!

Ҳайдов тракторининг штурвали йўқ, рули ҳам ричагига уланган. Шунинг учун ричагнинг дастаси у ёқ-бу ёққа кетганини қўл баъзан сезмай қолади.

Ёлкин акам чўлни тилиб солган биринчи изнинг ёнига мен яна битта из тортиб ўтдим. Кейин бунга Ўктамнинг тилмаси қўшилди.

Чўл аста-секин далага айлана бошлади.

Эртага бу далада ўсадиган ям-яшил экинлар, дов-дарахтлар кўз олдимга келди-ю, ҳаяжондан энтикиб қўйдим.

Хуршида эсимга тушди. Қанийди, ҳозир у менинг ёнимда бўлса! Кейин биз бугунги кунни бир умр эслаб юрармидик? Бирга! Бу сўз ҳар хаёлимга келганда, юрагим ўтли туйғуларга тўлиб, Хуршидага қараб талпинарди...

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«ВАҚТНИ БОЙ БЕРАЁТГАНЛАР»

Газетамизнинг шу йил 26 июнь сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган мақолада 67-механизациялашган кўчма колонна раҳбарлари Қўрғонтепа районлараро савдо базаси қурилишини асоссиз равишда кечиктираётганликлари танқид қилинган эди.

«— Мақола коллегия йиғилишида атрофлича муҳокама қилинди, — дейилади республика Қишлоқ қурилиши министрлигидан олинган жавобда, — савдо базаси қурилишида ҳақиқатан ҳам газетада кўрсатилган фактлар содир бўлган. Коллегия мазкур қурилиш объектидаги ишларни тезлаштириш, йўл қўйилган камчиликларни қисқа муддатларда тугатиш юзасидан қарор қабул қилди».

Шунингдек, жавобда 67-механизациялашган кўчма колонна бошлиғи Ю. Мирзакаримовга маъмурий жазо берилганлиги ҳам маълум қилинган.

УЙЛАМАЙ БОССАНГ ТИКАННИ...

Шу йилнинг 23 июнида газетамизда босилган «Тугалланмаган мактуб» сарлавҳали фельетонда 5-таксопарк шофёри Е. Баришевнинг юлғичлиги, ҳеч қаерда ишламайдиган, «офтобда бирга қатиқ ялаган» ҳамтовоғи В. Малишев билан бирга қилган жиноий ишлари фош қилинган ва шу каби қонунга хилоф ҳаракатлари учун улар ҳибсга олинганлиги таъкидланган эди.

Тошкент 5-таксомотор парки раҳбарлари имзо чекиб, редакциямизга юборган хатда айтилишича, фельетонда келтирилган фактлар ҳақиқатан ҳам тўғри.

Таксопаркда бўлиб ўтган кенгайтирилган партия ва касаба союз йиғилишларида газетада кўтарилган масаланинг ғоят муҳимлиги алоҳида қайд этилди. Сўзга чиққан Хўрозов, Кашаева, Юнусов, Тўлаганов ва бошқа ўртоқлар йўл қўйилган камчиликлар айрим участка ва автоколонналарда ҳали ҳам сиёсий-тарбиявий ишлар талаблар даражасида йўлга қўйилмаганлиги, кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш кўнгилдагидек эмаслиги ҳамда ёш, тажрибасиз ҳайдовчилар оталиққа олинмаганлиги, улар устидан жиддий назорат ўрнатилмаганлиги оқибатида содир бўлганлигини таъкидлашди.

Йиғилиш аҳли Е. Баришев жиноятларини қаттиқ қоралади ва коллективда бундан кейин интизомсизликка чек қўйиш чора-тадбирларини белгилади.

УЙ СОТИЛАДИ...

ФЕЛЬЕТОН

Тошкент шаҳрида Лак билан Пак деган икки ўртоқ бор экан. Улар бир-бирларини бир лаҳза кўрмай қолишса, соғинишар экан. Нима бўлибди-ю, Лак кўринмай қолибди. Пак уни қидира-қидира хиёбондан топибди. Қараса, скамейкада бир опа билан гаплашиб ўтирган эмиш.

— Э, бормисан, Лак?

— Кел, кел, жоним Пак.

— Қаёқларда юрибсан?

— Шу ерда.

Икковлон қучоқлашиб кўришаётганларида опа аста ўрнидан туриб, жўнашга ҳозирланибди.

— Хайр, гап шу, укам Лак.

— Хайр. Ордерни тезлатаверинг, опахон.

Аёл боши билан, хўп, ишорасини қилди-да, кетди. Пак Лакдан сўради:

— Ўзи нима гап?

— Суюнчини узатавер, секция оляпман.

— Секция? Ишхонаданми?

— Йўқ, боягн опа олиб беряпти. Танишлари бор экан.

— Ростданми?

— Рост бўлганда қандоқ. Юр, секциямни кўрсатиб келаман.

Иккови таксида етиб боришди.

— Мана, кўряпсанми? Иккинчи қаватдаги тўрт хонали уй аканг қарағайники, — қувониб сўзлар экан, Лакнинг кўзлари ғалати пирпиради.

— Қани, менга ҳам бўлса. Нархидан гапир? — Пак йўлдошига қараб қўйди.

— Атиги 3500 сўм.

Пак кўнди. Эртасига Лак уни опахони ишлайдиган кийим-кечак дўконига олиб борди. Навоий номли театрнинг шундоққина орқа томонида экан.

— Салом, опажон, — тиржайди Лак.

— Салом, келинг, укам айланай.

— Мана бу ўша куни ўзингиз кўрган дўстим Пак.

Кассир аёл харидор бўлмаганидан эснаб ўтирган эди, жовраб кетди:

— Вуй, номларингиз бунча чиройли. Лак — Пак. Хўш, хизмат, жоним Лак?

— Дўстимга уйимни кўрсатувдим. Ҳаваси келди.

— Демак, бунга ҳам...

— Ўлманг, опахон, — суюниб кетди Лак.

— Аммо кейинроқ гаплашамиз, бошқа жойда. Хўпми, опоси?

Қаерда гаплашишни аста келишиб олишди. Орадан бир кун ўтар-ўтмас битимга келинди. Пак икки минг сўм узатди. Опа тезгина уни яширар экан:

— Жоним, икки хонали кооператив уй муборак бўлсин! — деб илжайиб қўйди.

Ана энди Лак билан Пакнинг юриш-туришини кўринг. Ҳар куни кечқурун ишдан кейин учрашиб, секцияни ювиш учун Шайхантовурдаги ошхонага келишади. Шишалари чўнтагида.

— Уй муборак, дўстим! — Лак қадаҳ кўтаради.

— Ўзларига муборак! — Пак қўлидаги катта стаканни тўқнаштиради.

Суҳбат авжига минади. Лак тўрт хонали секцияда ўтказадиган зиёфатлари ҳақида сўзлайди. Пак ҳам янги уйга кўчиб келганидан кейинги роҳат-фароғатларини эслайди.

— Қани, кетдик Пак.

— Қаёққа, яна уй кўраргами?

— Бўлмаса-чи.

Одатга кириб олган ювишлардан кейин уй кўриш бошланади. Яна битай-битай деб қолган иморатларга термулиш, яна ширин орзулар...

Бир куни Лак билан Пак уй кўргани боришса, икковининг уйига ҳам одамлар кўчиб кириб олишибди. Жонлари чиқиб кетди.

— Вой, дод! Бу қандай кўргилик?! Ахир, бизларнинг уйимизку, бу! — улар узун-қисқа овозда шовқин кўтаришди.

Одамлар ёқа ушлайди:

— Бечораларей, ақлдан озиб қолишибди-да! Туппа-тузук йигитлар экан-а!

Нима қиларини билмай қолган Лак билан Пак шоша-пиша такси тўхтатиб, Қорақамиш массивига етиб боришади. Опахонларининг уйи шу ерда. Иккови бир амаллаб воқеани тушунтиргач, хулоса қилишди:

— Опа, ахир, бу қандай бемаънилик! Тезроқ ордеримизни тўғрилаб беринг, уйимизга эга чиққанларнинг адабини бериб қўямиз!

Опа юпатди:

— Ҳовлиқманглар, укажонлар, ҳали ёшсизлар. Нимани ҳам кўрибсизлар. Дунёда бунақа ишлар кўп бўлади. Ҳалиги сизларга тўғрилаб қўйган уйларимизни ошна-оғайнигарчилик қилиб, бошқаларга бериб юборишибди. Нарироқда қурила бошлаган уй борку, сизларга ўшандан берадиган бўлишди.

Лак билан Пак бу гал ҳам кўнди. Тағин уй кўриш, ювиш, ширин орзулар...,

Лақмалар лақиллаб юришаверсин, энди гапнинг қаймоғини эшитинг.

Аввало боягн опа ҳақида. Исми Муҳаррам, фамилияси Раҳмонхўжаева. «Таштекстильшвейторг»-га қарашли бир дўконда кассир бўлиб ишлаган, Тошкент шаҳрининг Қорақамиш массивидан шинам секция олган. Ана шу уйда ҳар куни зиёфат, Муҳаррамнинг Зуҳра, Наима деган айғоқчилари келишади. Бу икки кимсанинг вазифаси боягидай лақма кишиларни Муҳаррамнинг тузоғига илинтириб бериш. Лекин бундай лақмалар оз эмас экан. Мана, улар:

Жўрахон Расулова — икки хонали уй дардида икки минг сўмидан айрилди.

Леонид Фатеев — бу Жўрахонга нисбатан 300 сўм кам узатди.

Станислав Петросов — бир хонали секция деб минг сўм чўзди.

Юрий Луковский — икки хонали уй учун 1 минг 500 сўм санаб берди.

Булар-ку алданиб юрадиган анқовлар. Тошкентдаги бир олий ўқув юртининг аспиранти Абдураҳмон Нўъмонович Исломовга нима дейсиз? Илмига амал қилмаган бу шахс Муҳаррамнинг ноғорасига ўйнаб, бир неча кишини чув туширди. Талай пул ундириб берди.

Баҳодир Ёқубовга кўп ачиндик. Кимсан, институт домласи. Пинҳоний йўл билан уч хонали уй оламан деб икки минг сўмини йўқотди, эл-юрт олдида кулги бўлди. Кимёгар Надежда Смоглюк ҳам Баҳодирнинг кунига тушди.

Лак билан Пак деганимизда ана шундайларни кўз олдимизга келтирган эдик.

Турли ҳийла-найранглар ишлатиб, янги уй ошиқларидан 26800 сўм йиғиб олган М. Раҳмонхўжаева ҳамда унинг югурдаклари қилмиш-қидирмишларини кўради. Лақмалиги туфайли даста-даста пули ва обрўсидан айрилган шахслар ҳақида эл-юрт бирор нарса дер.

Усмон ЮСУПОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

СУВ ОСТИДА... БУЛЬДОЗЕР

Япониянинг «Команцу» фирмаси денгиз остида турли юмушларни амалга ошириш ва илмий-тадқиқот ишларини олиб боришга мўлжалланган бульдозер яратди. Ғаввос — уни бемалол ишлатиши мумкин. Шунингдек, бульдозерни яқин орадаги кемадан ўтказилган сим орқали бошқарса ҳам бўлади. Қуввати 170 киловатт дизель-электр генератор билан ишловчи бундай бульдозернинг оғирлиги 34 тонна (сувда 27 тонна). Бульдозер сув остида соатига уч ярим километр тезликда юра олади, кўпи билан 60 метр чуқурликда ишлаши мумкин.

ҚАМОҚХОНАДА ПРАКТИКА

«Тайм» ҳафталик газетасининг ёзишига қараганда Америкадаги судьяларнинг аксарияти маҳбуслар жазо муддатини ўтайдиган қамоқхоналарни сира кўришмаган. Яқинда Нью-Йорк штатининг юстиция органлари судьялар ҳеч бўлмаса тўрт йилда бир марта қамоқхоналарни бориб кўришлари шарт деган қарор қабул қилди. Унда айтилишича бундай тадбир маҳкумлар юбориладиган жой ҳақида судьяларда аниқ тасаввур бўлишига имкон берармиш.

ЁЗ ЛАЗЗАТИ

Маълумки, болалар морожнийга жуда ўч бўлишади. Лекин ота-оналар кўпинча фарзандларининг ёз лаззати деб аталмиш бу таомдан тўйиб баҳраманд бўлишларига йўл қўймайдилар. Чунки яқин-яқингача морожний қоринни оғритади деган фикр юрарди. Ғарбий Германиянинг Бонн шаҳрида бир группа врачлар бу соҳада маълум тадқиқот ишлари олиб бордилар. Улар ошқозон ва ичак иссиқ-совуққа анча лоқайд, бундан ташқари морожний ошқозонга боргунча йўл-йўлакай илийди, шунинг учун болаларни бундай фойдали таомдан бебаҳра қилмаслик керак, деган хулосага келдилар.

Республикамиз савдо ходимлари ўз байрамларини муносиб кутиб олмоқдалар. Чапдаги суратда: Тошкент Марказий универсал магазинининг энг яхши ёш сотувчиларидан Насиба Аъзамова, Амина Муҳаммедова, Наташа Канайкина ва Илёс Отабоев. Улар харидорларга маданий хизмат кўрсатишда намуна бўлмоқдалар. Ўнгдаги суратда: Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг савдо бошқармасига қарашли «Ёшлик» мактаб-магазинининг ёш сотувчилари — Нурия Қамбарова, Раиса Абдураҳимова, Шоҳида Худойбергановалар акс эттирилган. Улар мактаб-магазинда сотувчилик маҳоратини ўрганмоқдалар.

И. Глауберзон фотолари.

ЗОНА ИҚТИСОДИЙ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

НАВОИЙ, 26 июль. (ЎзТАГ). «Меҳнаткашларга иқтисодий билим бериш ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш» мавзусига бағишланган областлараро илмий-амалий конференция бу ерда икки кун давом этди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети уюштирган бу конференция ишида Бухоро, Қашқадарё, Самарқанд ва Сурхондарё областларининг партия ва хўжалик, касаба союз ва комсомол ходимлари, олимлари, халқ хўжалиги мутахассислари, иқтисодий таълим пропагандистлари ва ташкилотчилари иштирок этдилар.

КПСС Марказий Комитети 1973 йил декабрь Пленумининг қарорларини, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг шу пленумда сўзлаган, шунингдек қўриқ ерлар ўзлаштирила бошланганлигининг 20 йиллигига бағишлаб Олмаотада ўтказилган тантанали мажлисда сўзлаган нутқида баён қилинган қоидалар ва хулосаларни амалга оширишда иқтисодий таълим ролини ошириш масалалари муҳокама қилинди. Бир қанча доклад ва ахборотларда шаҳар ва қишлоқ меҳнатчиларининг Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги шарафига олинган социалистик мажбуриятларини бажариш учун олиб бораётган кураши тўғрисида гапирилди.

ГАП ДУРАНГДА ЭМАС

ФУТБОЛ

«Совет Ўзбекистони» редакцияси илтимосига кўра, олий лига командалари ўртасидаги мамлакат чемпионатининг 15-тур ўйинларини «Советский спорт» газетасининг мухбири, спорт мастери Алексей ЛЕОНТЬЕВ шарҳлайди:

Бу йилги чемпионатнинг биринчи даврасида охирги тўпни «Пахтакор» командасининг ярим ҳимоячиси Михаил Ан киритди. Учрашувнинг 85-минутида 30 метрлар чамасидан кучли зарб билан тепган тўпи дарвозага ўқдек ёриб кирди. Томошабинлар ҳужумчининг бу ажойиб голини қарсаклар билан олқишладилар. Лекин команда учун бунинг айтарли аҳамияти йўқ эди. Чунки бу пайтга келиб «Спартак» 4:0 ҳисобида ютмоқда эди. Ўйиннинг охирида меҳмонлар мезбонларнинг жарима майдонидан чиқмай қолдилар. «Спартак» дарвозасига камида яна иккита тўп киритиш мумкин эди. Аммо...

Бир кун олдин «Динамо» (Киев) командаси тренери Олег Базилевич билан учрашиб қолдим. У куйиб-пишиб шундай деди:

— Эртага жуда оғир ўйин бўлади. Мени бўлса бу ёққа чақиришибди...

— «Қайрат»дан чўчияпсизми?

— Бўлмаса-чи? Олдинги учрашувдаги «Пахтакор» сабоғини унутиб бўлармишми? Тошкентликлар бизга қарши жуда яхши, чаққонлик, ҳатто бироз жаҳл билан ўйнашди...

Лужникидаги стадионга йиғилган ишқибозлар меҳмонлардан Базилевич айтганидек ўйин кутишганди. Сабабини билмайман-у, тошкентликлар тезкор ўйин кўрсата олмадилар. Пахтакорчиларнинг тажрибали ҳимоячилари Могильний билан Варюхинга ҳайрон қолдим. Улар «Спартак» ҳужумчилари таҳдид солиши билан ҳимоя қаторини мустаҳкамлашлари, ўнг қанот ва айниқса марказда тошкентликларни саросимага солаётган Булгаковга қарши чора кўришлари керак эди. Аммо улар кўпинча ҳужумга берилиб кетиб, ўз вазифаларини кўнгилдагидек бажара олмадилар.

Бу матчда Ловчев, Пискарев, Гладилин ва Булгаковлар Филатов дарвозасини ишғол қилдилар. Назаримда, Хадзипанагисга терма командада бўлиш «ёқмаган» шекилли, ўйин давомида айтарли кўзга ташланмади. Фақат иккинчи таймга бориб, тузукроқ ўйнай бошлади...

Биринчи давра охиридаги йирик мағлубият натижасида «Пахтакор» турнир жадвалида ўнинчи ўринга тушиб қолди. Москванинг «Динамо» ва «Спартак» командалари эса эришилган ғалаба туфайли беш пешқадам қаторидан мустаҳкам ўрин олишдан ташқари, яна бир дурангга эришган «Зенит» командасига яқинлашиб олдилар.

Кейинги ўйинларда «Торпедо» (Москва) футболчилари «отни қамчиламоқдалар». Улар оралиқ марра яқинида тўла жанговарликка эришдилар чоғи. Бу турда Молдавия футболчилари устидан 4:3 ҳисобида ғалабага эришдилар.

Турнинг биринчи ярми охирларида «Қайрат» командаси бир мунча бўшашиб қолди. Олмаота футболчилари олти учрашувда уч очко тўпладилар, холос. Қарши ҳимоя воситалари ишга солинганда эса чемпионатнинг энг сермаҳсул ўйинчиси Ионкинда техник ва тактик маҳорат етарли эмаслиги маълум бўлиб қолди. Киев «Динамо»си билан бўлган охирги матчда ҳам «Қайрат»нинг асосий ҳужумчиси бошқа ўйинчилар «панасида қолиб кетди». Киевликлар учун ғалаба ниҳоятда аҳамиятли эди. Улар таъқиб қилиб келаётган командалардан анча илгарилаб, орадаги фарқни ошириб олдилар.

Тбилисининг «Динамо» командасига тушуниб бўлмаяпти. Командада техник билимдон ўйинчилар етарли, аммо ҳужумчиларнинг тўп киритишда мазаси йўқроқ. Синчиклаб қаралса, гап нимада эканини англаш мумкин. Тбилисиликларнинг аксарияти команда капитани Асатианидан тортиб, ёш Гуцаевгача фақат ўзи учун ўйнайди, коллектив манфаатини писанд қилмайди. Грузиянинг кучли командаси турнир жадвалида тобора пастроқ поғонага тушиб бораётгани бошқа командалар учун сабоқ бўлиши керак.

Мазкур тур голга бой бўлди. Бу гал ҳужумчилар 24 тўп киритишга муваффақ бўлдилар. Еттинчи турдагидек, бу сафар ҳам фақат бир ўйин дуранг натижа билан тугади.

Биринчи давранинг охирги ўйинлари ҳақида сўз борганида умуман олий лигадаги аҳволга оид баъзи маълумотларга ҳам тўхталиб ўтиш мумкин. Меҳмонлар сафарда жуда қийинчилик билан ғалабага эришмоқдалар. Улар 120 матчдан фақат 14 тасида ғалаба қилдилар, 51 ўйин дуранг бўлди. 1973 йили 44 ўйин дуранг бўлганди. Лекин, гап дурангда эмас. Команда футболчиларининг маҳоратини рақамлар ифода эта олмайди. Ишқибозлар фақат мазмундор ўйин тарафдори, бу йилги учрашувларнинг аксарияти эса жуда яхши, мазмундор ўтмоқда. Дуранглар кўпайганига қарамай, маҳсулдорлик ошгани, кўп тўп киритилаётганининг сабаби ҳам шунда. Башарти, ўтган йили биринчи даврада 259 тўп, (шундан 162 таси меҳмонлар, 96 таси мезбонлар дарвозасига) киритилган бўлса, бу йил мазкур кўрсаткич қуйидагича: 281 (174—107). Хуллас, чемпионатнинг иккинчи даврасида кураш янада кескинлашади, ишқибозларни ҳаяжонга солувчи ўйинлар кўпаяди, деб айтиш мумкин.

Энди 15-тур ўйинлари натижаси билан танишинг: **«Торпедо» (М) — «Нистру» — 4:3, «Динамо» (М) — «Карпат» — 2:1, «Шахтёр» — «Арарат» — 1:0, «Динамо» (К) — «Қайрат» — 2:0, «Заря» — «Динамо» (Тб) — 2:1, «Зенит» — «Днепр» — 1:1, «Черноморец» — ЦСКА — 1:0, «Спартак» — «Пахтакор» — 4:1.**

Редактор М. ҚОРИЕВ.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

29 ИЮЛЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 17.55 — **ТОШКЕНТ.** 18.00 — Ўзбекистон ва Куба терма командалари ўртасида спорт гимнастикаси бўйича халқаро учрашув. 19.00 — Совет Армияси жангчилари учун кўрсатув. 19.25 — «Ахборот». 19.40 — Оламда нима гап? 20.00 — Мари АССРнинг муқобил плани — амалда (Москва). 20.45 — Ўн минут музика. 20.55 — «Ахборот». 21.15 — Балетлардан парчалар. 22.00 «Вақт». 22.30 — Телеспектакль. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 12.00 — **МОСКВА.** 12.05 — Гимнастика. 12.20 — Янгиликлар. 12.30 — Моҳир қўллар. 13.00 — **Ҳайвонот оламида.** 14.00 — **Бегоналар** (бадиий фильм). 16.50 — Сизнинг боғингиз. 17.20 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 17.35 — Концерт. 18.05 — **Тўрт танкчи ва ит** (бадиий фильмнинг 16 серияси). 19.05 — Янгиликлар 19.15 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 20.00 — **ТОШКЕНТ.** 20.15 Адабий кўрсатув. 20.45 — Концерт (Москва). 22.00 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — **МОСКВА. УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 17.00 — **ДУШАНБА КУРСАТУВЛАРИ.**

30 ИЮЛЬ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — **МОСКВА.** 12.05 — Гимнастика. 12.20 — Янгиликлар. 12.30 — Қувноқ стартлар. 13.00 — Телеочерк. 13.30 — Телеспектакль. 18.00 **ТОШКЕНТ.** 18.10 — Қувноқ пионер ёзи. 18.40 — Театр учрашувлари. 19.25 — «Ахборот». 19.40 — Ўн минут музика. 19.50 — Халқ контроли экрани. 20.20 — «Ахборот». 20.40 — Концерт. 21.25 — Қишлоқ хўжалик билимлари телевизион халқ университети. 22.00 «Вақт». 22.30 — Шоир Миртемирнинг адабий портрети. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.00 — **ТОШКЕНТ.** 11.30 — **Мовий осмон** (бадиий фильм). 16.55 — **МОСКВА.** 17.00 — Ҳужжатли фильмлар. 17.20 — Бизнинг репортаж. 18.00 — **Тўрт танкчи ва ит** (бадиий фильмнинг 17-серияси). 18.55 — Янгиликлар. 19.05 — Мультфильм. 19.15 — «Жасорат». 19.45 — **Юлька** (бадиий фильм). 21.00 — СССР — Сомали: дўстлик алоқалари. 21.30 — Рус романси. 22.00 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — Дўстлар меҳри. 23.15 — Спорт кундалиги. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Опералардан ариялар. 19.50 — Ишга таклиф этамиз. 20.00 — Телеспектакль.

31 ИЮЛЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — **МОСКВА.** 12.05 — Гимнастика. 12.20 — Янгиликлар. 12.30 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 13.30 — **Юлька** (бадиий фильм). 17.40 — **ТОШКЕНТ.** 17.45 — Тележурнал. 18.15 — Тошкент — Олмаота мусобақаси. 18.45 — «Ахборот». 19.00 — **Футбол:** «Пахтакор» — «Динамо» (Тбилиси). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.00 — **ТОШКЕНТ.** Фильм-концерт. 11.25 — **Оқ флюгер** (бадиий фильм). 16.35 — **МОСКВА.** 16.40 — Шахмат мактаби. 17.10 — Фан оламида. 17.40 — **Тўрт танкчи ва ит** (бадиий фильмнинг 18-серияси). 18.40 — Почтальон ва почта. 18.55 — Янгиликлар. 19.05 — Жаҳон халқлари ижоди. 19.35 — **Расул Гамзатов** (телефильм). 20.05 — **Тунги меҳмон** (телеспектакль). 20.45 — Ёшлар программаси. 22.00 — **ТОШКЕНТ.** Касбим — фахрим. 22.30 — «Сиҳат-саломатлик». 23.00 — Нафосат оламида. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Фильм-концерт. 19.55 — **Заречнсклик куёвлар** (бадиий фильм). 20.35 — Ҳужжатли кино экрани. 20.55 — **Кундузги сеансга икки билет** (бадиий фильм).

1 АВГУСТ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — **МОСКВА.** 12.05 — Гимнастика. 12.20 — Янгиликлар. 12.30 — Ёшлар ижоди. 13.00 — «Костёр». 13.30 — Қишлоқ учрашувлари. 14.05 — Жаҳон халқлари ижоди. 17.50 — **ТОШКЕНТ.** 18.00 — Мультфильм. 18.15 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 18.45 — **Муҳаббат ёдгори** (телеспектакль). 20.05 — «Ахборот». 20.20 — Беш йиллик муддатидан илгари (Москва). 20.50 — «Ахборот». 21.10 — Август — зарбдор ой. 21.30 — Сиз ёқтирган қўшиқлар. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Қорақалпоғистон телевидениесининг кўрсатувлари. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.00 — **ТОШКЕНТ.** 11.35 — **Кумуш карнайлар** (бадиий фильм). 16.50 — **МОСКВА.** 16.55 — Тележурнал. 17.25 — Китоблар оламида. 17.55 — **Тўрт танкчи ва ит** (бадиий фильмнинг 19-серияси). 18.55 — «Колокольчик» театри. 19.10 — Янгиликлар. 19.20 — СССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси В. Г. Афанасьев телетомошабинлар саволларига жавоб беради. 19.50 — Фильм-концерт. 20.20 — Спорт кўрсатуви. 20.50 — Бадиий фильм. 22.00 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — **МОСКВА.** Балет ҳақида. 23.50 — Чим устида хоккей бўйича СССР чемпионати. «Фили» (Москва) — «Динамо» (Олмаота). **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — **Йўл** (телефильм). 20.00 — Ҳужжатли фильмлар экрани. 20.50 — Эстрада концерти. 21.25 — **Узоқ изланиш** (бадиий фильм).

2 АВГУСТ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — **МОСКВА.** 12.05 — Гимнастика. 12.20 — Янгиликлар. 12.30 — Концерт. 13.00 — Бадиий фильм. 14.05 — Спорт ҳақида суҳбат. 18.00 — **ТОШКЕНТ.** 18.10 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.40 — Адабий кўрсатув. 19.10 — «Ахборот». 19.25 — Партком ва социалистик мусобақа. 19.45 — Социализм дунёси. (Москва). 20.15 — Олинган мажбуриятлар изидан. 20.25 — Концерт. 20.45 — «Ахборот». 21.05 — **Оламга саёҳат.** 22.00 — «Вақт». 22.30 — Беш миллион тонна — юбилей йили марраси. 22.55 — Концерт. **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.00 — **ТОШКЕНТ.** Мультфильм. 11.30 — **Александр Невский** (бадиий фильм). 17.20 — **МОСКВА.** 17.25 — **Тўрт танкчи ва ит** (бадиий фильмнинг 20-, 21-сериялари). 19.25 — Янгиликлар. 19.35 — Мультфильм. 19.45 — Инсон ва қонун (Тошкент). 20.15 — Концерт. 20.45 — Телеочерк. 21.15 — **Ярми ҳазил, ярми чин.** 22.00 — Ҳужжатли фильм. 22.30 — Концерт, 23.35 — От спорти бўйича СССР чемпионати. 23.55 — Концерт. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Ҳужжатли фильм. 19.25 — Тошкент ва тошкентликлар. 19.50 — Бадиий фильм. 21.30 — Концерт.

3 АВГУСТ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — **ТОШКЕНТ.** 10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Мультфильм. 10.20 — **Телеминиатюралар.** 11.00 — **МОСКВА.** 11.05 — Янгиликлар. 11.10 — Гимнастика. 11.25 — Мультфильмлар. 11.55 — Музикали кўрсатув. 12.25 — Бадиий фильм. 13.45 — Павловск архитектура ансамбли. 14.05 — Ота-оналар, сизлар учун. 14.35 — Концерт. 15.15 — «Здоровье». 15.45 — Бор эканда, йўқ экан. 16.30 — Табиат ва инсон. 17.00 — Цирк майдонида. 17.45 — **ТОШКЕНТ.** 17.55 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.25 — «Ахборот». 18.40 — Жаҳон халқларининг қўшиқ ва куйлари. 19.15 — «Фан» программаси. 19.45 — Кино оламида. 20.35 — **Ўзбекистон** (тележурнал). 20.45 — Телеочерк. 20.55 «Ахборот». 21.15 — Экран куйлари. 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Кечмишларнинг ҳикояси бу** (бадиий фильм). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.00 — **ТОШКЕНТ.** Фильм-спектакль. 12.10 — **Вулқон билан биргамиз** (бадиий фильм). 17.45 — **МОСКВА.** Мўъжизасиз мўъжизалар. 18.45 — Москва концерт залларн бўйлаб. 19.30 «Шеърият». 20.05 — Телеспектакль. 22.00 — Ҳужжатли кино экрани. 22.30 — Телеспектаклнинг давоми. 23.00 — Концерт. 23.25 — От спорти бўйича СССР чемпионати. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 17.45 — **ДУШАНБА КУРСАТУВЛАРИ.**

4 АВГУСТ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.55 — **ТОШКЕНТ.** 10.00 — Янгиликлар. 10.00 — Мультфильм. 10.30 — «Янгра, барабан». 11.00 — **МОСКВА.** 11.05 — Янгиликлар, 11.10 — «Будильник». 11.40 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.40 — Музикали киоска. 13.10 — Қишлоқ янгиликлари. 14.10 — **Олтин** (бадиий фильм). 15.45 — **«Оқ йўл».** 16.30 — **ТОШКЕНТ.** 16.35 — **Доктор Ҳакимнинг кашфиёти** (телеспектакль). 18.05 — «Ахборот». 18.20 — Тошкент—Душанба мусобақаси. 18.50 — Халқаро панорама (Москва). 19.15 — Буюк жасоратлар ва зафарлар йилномаси. 19.45 — Бугун — Бутуниттифоқ темирйўлчилар куни. 19.55 — Концерт. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — 5 миллион тонна — юбилей йили марраси. 21.15 — **Телеминиатюралар.** 22.00 — «Вақт». 22.30 — **Чалкашган излар** (бадиий фильм). **ИККИНЧИ ПРОГРАММА.** 11.00 — **ТОШКЕНТ.** Қўғирчоқ фильм. 11.30 — Гекльберри Финнинг саргузаштлари (фильм-спектакль). 16.30 — **МОСКВА.** Телеспектакль. 17.30 — Бугун — Бутуниттифоқ темирйўлчилар куни. 18.00 — Концерт. 18.30. Мультфильм. 18.50 — Киноэкран янгиликлари. 29.05 — Саёҳатга таклиф этамиз. 19.15 — **МОСКВА. Киносаёҳатчилар клуби.** 20.15 — От спорти бўйича СССР чемпионати. 20.30 **Карпухин** (бадиий фильм). 22.00 — Ҳужжатли кино экрани. 22.30 — Концерт. **УЧИНЧИ ПРОГРАММА.** 18.00 — **ФРУНЗЕ КУРСАТУВЛАРИ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 9.25 — ТОШКЕНТ. 9.30 — Янгиликлар. 9.40 — Мультфильм. 10.00 — Қувноқ стартлар. 11.00 — МОСКВА. 17.15 — ТОШКЕНТ. 17.20 — Болалар учун кўрсатув. 17.50 — Ўқувчилар учун кўрсатув. 18.25 — Турмуш ва маданият. 18.55 — «АХБОРОТ». 19.10 — Муҳим учрашув (Москва). 19.55 — **Экран хандаси.** 20.35 — «АХБОРОТ». 20.55 — Бугун — савдо ходимлари куни. 20.10 — Концерт. 22.00 — «ВАҚТ». 22.30 — Дала ишлари кундалиги. 22.50 — **Аму қаҳрамонлари** (телеспектаклнинг 2- қисми). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00 — ТОШКЕНТ. 11.30 — **Матонатли кишилар** (бадиий фильмнинг 1- серияси). 12.50 — «Замандаш» программаси. 13.40 — **Матонатли кишилар** (бадиий фильмнинг 2- серияси). 12.15 — МОСКВА. 18.05 — Мультфильмлар. 18.35 — Дзюдо бўйича СССР чемпионати. 19.10 — Киноэкран янгиликлари. 19.40 — Ҳужжатли фильм. 19.55 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 20.55 — **Телеминиатюралар.** 22.00 — Ҳужжатли кино экрани (Тошкент). 22.30 — **Останкинода байрам оқшоми.** УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 17.15 — ФРУНЗЕ КЎРСАТУВЛАРИ.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Бинафша ранг акация — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Океан — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

«И» операцияси ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Жар ёқасида — «ХИВА».

АНДИЖОН ПАХТАЧИЛИК ИНСТИТУТИ

1974 йил учун ҳимиявий физика мутахассислиги бўйича

КУНДУЗГИ АСПИРАНТУРАГА ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Мурожаат учун адрес: Андижон шаҳри.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

31 ИЮЛЬ КЕЧ СОАТ 7 ДА СССР биринчилиги учун олий лиганинг «ДИНАМО» (Тбилиси) — **«ПАХТАКОР»** (Тошкент) **командалари ўртасида**

ФУТБОЛ

Билетлар сотилмоқда.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ. Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 * ТЕЛЕФОНЛАР Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р. 01694. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64583. А. 177.